Ч. 84 (14.627). Львів, субота 17. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Я АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

СССР РОЗБУДУЄ ВОЄННУ ФЛЬОТУ

І ПЕРЕНЕСЕ її НА ЛЕДОВИЙ ОКЕАН?

Як довідується „Івнінґ Стандард", совітський уряд опрацьовує плян морських зброєнь, що підніс би совітську фльоту до висоти японської. СССР буцім то вже навіть звернувся до Злучених Держав по технічну поміч.

Японська фльота має тепер 3 великих панцирників, 6 панцирних кружляків, 34 кружляки, 4 летунські бази, 97 контрторпедовців та 60 підводних човнів; СССР має лише 4 передвоєнні панцирники, 5 старих кружляків і 2 нові, та деяку скількість торпедовців, контрторпедовців і підводних човнів.

Крім того „Івнінґ Стандард" подає, що СССР хоче постепенно ліквідувати головну воєнно-морську базу в замкненому Балтійському морі та перенести її до Мурманська, що ніколи не замерзає; тепер совітська база на Ледовому Океані є недалеко Мурманська в Александровську; там стоїть 25 торпедовців і 15 підводних човнів. Небавом викінчать систему каналів, якими навіть кружляки могтимуть перепливати з Білого Моря до Фінського заливу.

ЗМОВА У ГПУ?

„Стефані" подає, що в Москві викрили змову чекістів, які мали увільнити Ягоду з вязниці та уможливити йому втечу за кордон. Цим фактом слід пояснити останні численні арештування серед чекістів.

ФАКІР З ІПІ НЕ ХОЧЕ ЗГОДИ

з Анґлією.

Райтер подає: Рада провідників племен з північно-західного пограничча Індії порадила факірові з Іпі поставитися до Анґлії більше компромісово, але він відкинув ту раду.

ІНДУСИ ХОТЯТЬ ЗОРҐАНІЗУВАТИ САМООБОРОНУ.

Індуси і сікки, що мешкають коло північно-західного пограничча, попросили владу, щоби вона роздала їм зброю і дала змогу зорґанізувати самооборону.

Загони зревольтованих верховинців стають щораз то більше небезпечні. Вчора вечором вони зблизилися до міста Банну — поліція і військо з трудом прогнали їх.

Ще один плян ліквідації

еспанської війни.

Вінстон Черчіль запропонував учора в палаті громад, щоби 5 держав, які наглядають за виконанням постанов комітету неінтервенції, видвигнули ініціятиву замирення Еспанії. Плян Черчіля передбачує такі фази: 1) заключити перемиря без обосторонніх претенсій щодо відшкодування; 2) утворити еспанський уряд з людей, що особисто не відповідають за злочини звязані з громадянською війною; 3) відбудувати парляментарні установи.

ПОСЕРЕДНИЦТВО МІЖ БУРҐОСОМ І БАРСЕЛЬОНОЮ НЕМОЖЛИВЕ.

Як подає Авас, у британійських політичних колах живо коментують питання посередництва між обома еспанськими урядами, про що згадував Черчіль у палаті громад.

Назагал уважають, що в теперішній ситуації подібна ініціятива в якійнебудь формі розминулась би з ціллю; треба чекати на більше підхожі умовини. Більшість послів думає, що куди легше буде довести до розему, як плян контролі увійде в життя і усуваючи з Еспанії чужу інґеренцію, доведе до відпруження. Щойно тоді можна буде застановитися над замиренням.

КОНТРОЛЯ ЕСПАНСЬКИХ КОРДОНІВ І ПОБЕРЕЖ ПІЧНЕТЬСЯ В ПОНЕДІЛОК.

Постанови про контролю берегів і кордонів Еспанії увійдуть у життя в ночі в понеділок 19. ц. м.

На вчорашньому засіданні комітету неінтервенції рішили віддати справу евакуації чужинецьких добровольців з Еспанії комісії знавців.

Невдатні наступи на північному фронті.

Ген. Кейпо де Ляно заявив перед мікрофоном, що на всіх фронтах було досить спокійно. Вечором національні війська відбили ворожий наступ на відтинку Сієрра Ґрана, здобуваючи чимало военного матеріялу. На півночі без труду відбито дрібні національні наступи під Робледо де Чавеля.

Комунікат національного командування повідомляє, що національні війська відбили 4 наступи червоних, які стратили під Льорісею 40 убитих, під Очандіяно 80 і під Робледо де Чавеля 100.

Також на південному фронті червоним не пощастив наступ під Сієрра Ґрана; чимало попало в полон.

На біскайському фронті зістрілено 2 червоні літаки.

КОМУНІКАТ БАСКІВ.

Як твердить комунікат комітету оборони країни басків, на відтинку Лекітія фронту Ґіпузкоа червона артилерія не допустила до концентрації національних військ, наражуючи їх на великі втрати. На відтинку Алява червоні перевели наступ; національні війська втратили 50 убитих і чимало ранених. Червоні стримали наступ національних військ.

Еспанська амбасада в Льондоні в порозумінні з урядом басків заперечує вістку, немовби 10 національних літаків збомбардувало Більбао та ушкодило шкляну гуту і один торпедовець.

АНІ ФАШИЗМ, АНІ КОМУНА.

З ПРИВОДУ ПЕРЕМОГИ ВАН ЗЕЛЯНДА.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 12. IV. 1937.

В неділю, 11. ц. м. коло години 10-ої вечором надзвичайні видання вечірніх французьких щоденників принесли вістку про виборчий тріюмф бельґійського премієра Ван Зелянда над кандидатом на диктатора п. Деґрелем.

Ван Зелянд є одним із найвизначніших представників ліберальної Европи. Великий фінансіст, великий адміністратор і один із наймаркантніших премієрів повоєнної Бельґії, приняв визов провідника рексистів Деґреля і розбив його у вчорашніх недільних виборах.

Замітна річ, що на Ван Зелянда голосували з приказу папи, переданого устами кардинала-примаса Бельґії — всі католики та з приказу Сталіна — всі бельґійські комуністи, які зрештою і так не мали в Бельґії ніякого вибору, бо між двома ворогами-кандидатами, вибрали бодай не-фашиста.

Політичний світ є під враженням боротьби, яку веде тепер Ватикан у Бельґії і Німеччині проти свастики. У Франції папська дипльоматія веде теж дуже гнучку політику, піддержуючи ліберальні французькі кола, що з однаковою відразою дивляться на комунізм і фашизм. Ватикан глядить з великим застереженням на систему т. зв. тотальних держав, навчений досвідом недавніх і сучасних подій. Яка є доля не то католицької, а й православної церкви та взагалі всіх релігій в СССР — про це не треба і згадувати. Який грізний конфлікт істнує між католицькою і протестантською Церквою з одного боку та націонал-соціялізмом з другого — це теж річ відома.

Який жахливий душевний конфлікт переживають катальонські і баскійські католики, коли внутрі краю заливають їх комуністи, а водночас іззовні наступають еспанські фашисти, які несуть їм „єдину неділиму" Еспанію з потоптанням усіх їх національних прав!

В одній тільки Італії панує, бодай назовні, гармонія між Церквою і фашизмом. Але цю гармонію бережуть два великі італійські патріоти, папа Пій XI. і Муссоліні і їх особистим і безупинним інтервенціям можна завдячувати цей позірний мирний стан між Церквою і державою. І тому зовсім зрозуміле те становище ватиканської політики, яке сприяє режімам, що бережуть громадянську свободу й толеранцію, бо в свобідному політичному підсонні найкраще живеться і католицькій Церкві.

Перемогу Ван Зелянда приняла із правдивою радістю вся ліберальна Франція. Досить глянути на нинішній французький пресовий відгук. Консервативні щоденники „Еко де Парі" і „Фігаро" так само захоплені тією перемогою, як і соціялістичний „Попілер" та радикальний „Евр".

Бо Ван Зелянд репрезентує собою державного діяча, який є свідомий, що все людство шукає за новим політичним і соціяльним статутом прилюдного життя. Однак Рузвельт і Ван Зелянд твердять, що в демократичному режімі, який відкидає комунізм і фашизм — цих двох ворогів свободи, — можна дійти до нового відродженого суспільства.

Тому і не дивні ці дитирамби в честь Ван Зелянда в західно-европейських демократіях та в батьківщині великої північно-американської демократії, як сповіщають звідтам пресові кабльо-телеграми.

Чи є це вже світанок динамізму волі — як твердять нині ліберальні органи — побачимо в найближчому часі.

Юрій Студинський.

„Хто і що може обєднати український нарід?"

Цю статтю, яку прислав нам один фанатичний прихильник ідеї Всеукраїнського Національного Конгресу, містимо як дискусійну. Від себе завважуємо відразу, що хоч не сумніваємось у тому, що Всеукраїнський Національний Конгрес це річ доцільна й корисна, не можемо проте погодитися з твердженням, що він вичерпує проблему національної консолідації: бодай на краєвому терені вона, нашу думку, мусить спіратися й на зовсім інших засадах. Гадаємо теж, що це медвежа прислуга самому Українському Національному Конгресові — приписувати йому згори надто велике значіння і вичікувати від нього вислідів, яких він дати не всилі. Тому вважаємо питання надалі відкритим і дискусійним: радо теж будемо далі містити голоси у цій справі. — **Редакція.**

Тема, яку недавно оголосило „Діло" як дискусійну, уміщуючи надіслану статтю під повищим заголовком, надзвичайно широка і многогранна. Невідомий Автор тієї статті так відповідає на поставлене вгорі питання: Обєднати нарід може лише таке всенаціональне гасло і така всенаціональна ідея, для всіх ясна і зрозуміла, за якою може піти ввесь нарід, без огляду на політично-партійну приналежність. Такою ідеєю автор уважає **„підготову українського народу до чинної боротьби з комунізмом, до збройного змагу з червоною чи білою Москвою, за незалежну Українську Державу"**. При чім додає: „людина чи гурт людей, що зможуть цю ідею охопити залізними кліщами реалізації, зуміють у слушному історичному моменті накинути її цілому народові, тим самим зуміють і перевести в чин необхідне обєднання Українського Народу".

Треба зазначити, що на тему обєднання й консолідації — у звязку з ідеєю Всеукраїнського Національного Конгресу — написано так багато, що нині в цих справах уже не варто би „починати спочатку", а можна і треба говорити більш конкретно. Шановний Автор оперує, як на сьогодні, загальниками: „нарід", „обєднання", „всенаціональна ідея". Треба зазначити, що після конгресової дискусії це все є **вже за нами**. Підчас тієї дискусії, що відбувалась на сторінках **усієї** української преси, на зборах і мітінгах, в Европі, в Америці, на українських землях і на еміграції, зясувалося надзвичайно яскраво, що український нарід, — оскільки за нарід та іменем народу завжди і всюди говорить організована національна опінія, — є всією душею за обєднанням, бажає цього обєднання і свідомо та підсвідомо розуміє і відчуває, що воно необхідне для досягнення найвищого національного ідеалу, абстрагуючи від тих чи інших подробиць його реалізації.

Але більше того: воля української нації підчас тої конгресової дискусії була виявлена остільки яскраво, конкретно і категорично, що українські політичні партії, як наддніпрянські, так і галицькі, а з ними й буковинська, як органи, що заступали досі українство в ділянці політичній, скликали в грудні 1934. року у Львові пятиденну велику конференцію, на якій постановили: з метою координації діяльности українських організованих сил, для захисту життєвих інтересів української нації, **скликати Всеукраїнський Національний Конгрес**. А для підготови того Конгресу — утворити Підготовний Конгресовий Комітет, який тоді таки був утворений і ось уже істнує третій рік.

Таким чином, треба ствердити той факт, що не тільки „інші народи кругом нас обєднуються і організуються" — як пише Ш. Автор, але й український нарід, в особі своєї преси, провідників та організацій великих і найменших, теж виявив **високу політичну зрілість**: — він також поставив перед собою ідею обєднання і не тільки поставив, але й виконав певну роботу, погодившись на проєкт скликання Всеукраїнського Конгресу, який має оформити і конкретизувати цю його волю до обєднання. Уся ця робота й увесь цей рух триває серед українського громадянства вже майже чотири роки: на цей рух виладовано немало національної психічної енергії та добуто один політичний вислід: з повені ріжноманітних міркувань, ідей, проєктів виломився конкретний всенаціональний орган — **Підготовний Конгресовий Комітет**, який, так мовити, перед лицем цілого народу і за мовчазною згодою його, взяв на себе нелегке, але почесне й історичне завдання — **реалізувати** волю українського народу до обєднання і довести його до національного зібрання — до Всеукраїнського Національного Конгресу.

Таким чином, — в сьогоднішній стадії справи обєднання не булоб вказаним знов починати цю справу „спочатку" — із загальних міркувань, дискусій та закликів, тільки твердо триматись уже досягненого й очікувати конкретних розпорядків Підготовного Комітету. Правда, тут ми маємо деяку неприємну ситуацію: Підготовний Конгресовий Комітет ось уже довший час зовсім не озивається до українського громадянства і мабуть треба думати, цим подиктована і стаття, про яку говоримо. Але нам здається, треба бути послідовними і не започатковувати ще раз нових акцій, особливо з нашими „всеукраїнськими" мірками, „від Попраду по Зелений Клин" і від Парижа до Монтреалю й Буенос Айресу (на це вже нема часу!), але спочатку апелювати до Підготовного Комітету, який, в особі восьми партій, восьми відповідальних лідерів, з цих „просторів" перебрав справу і зосередив у себе: що він думає, що робить і чому не озивається. Лише в разі, колиб зясувалося, що ці люди не мають сили, з тих чи інших причин, виконати взяте на себе завдання, виринуло би питання про перегляд справи чи доручення її іншим чинникам. Ниніж, на питання: „Хто і що може обєднати український нарід?" мусимо дати лише одну відповідь: — Підготовний Комітет для скликання Всеукраїнського Національного Конгресу!

Він є нині відповідальний за цю справу і за ним відповідальне слово!

Український громадянин.

XVI. Міжнародній Зїзд „PAX ROMANA".

(ДОБРА НАГОДА ЗВИДІТИ СВІТ).

XVI. з черги зїзд католицької молоді усього світу відбудеться підчас великих ферій. Ці зїзди влаштовує рік-річно по ріжних краях Европи міжнародня установа католицьких студентських союзів „Пакс Романа". До цієї міжнародньої установи, що поклала собі за завдання обновити все суспільно національне життя в дусі Христа, а вслід за тим покласти тверді підвалини під краще майбутнє усіх народів, належить також як дійсний і рівноправний член Т-во Українських Студентів Католиків „Обнова". Почавши від 1932 р. вдержує „Обнова" з цією міжнародньою установою постійні взаємини, співпрацює з нею та висилає рік-річно своїх відпоручників на конгреси, де вони боронять наших релігійно-національних інтересів. Конгреси католицької еліти всього світу, що стараються знайти розвязку для найбільш пекучих проблем людського буття, набирають щораз то більшого значіння і зєднують собі нових прихильників. Доказом того хочби величавий XV. конгрес „Пакс Романа", що відбувся м. р. у трьох найкращих містах Австрії Зальцбургу, Кляґенфурті і Відні, в якому взяло участь понад 600 учасників, у цьому 5-ох українців.

Участь у цих зїздах можуть брати: 1) студенти (-ки) члени католицьких організацій, членів „Пакс Романа" — як офіційні представники; 2) їхні сеніори і духовники; 3) гості-католики зі скінченою середньою освітою, що за них поручить провід дотичного союзу.

Усім учасникам зїзду прислуговує право користати зі залізничих знижок (у всіх краях) та ріжних полекш, що їх виєднують організатори зїзду. Вони то теж забезпечують своїм учасникам побут. Заздалегідь приготовані комфортові приміщення, в готелях чи пансіонах, окремі поїзди чи автобуси є направду великим удогідненням для тих, що не знають дотичного краю, а хочуть уповні використати свій побут за кордоном. Зїзди ці попри свої поважні праці і наради мають ще і ту додатню сторінку, що там зустрічаємо і пізнаємо чужинців усього світа, пізнаємо спосіб їх думання, а прогульки дають учасникам змогу звидіти найкращі місцевости враз з їх памятками. При оглядванні міст чи в інших прогульках є окремі провідники, які дають пояснення в чотирьох мовах. Слід теж згадати, що всіх учасників зїзду витає кожночасний уряд на окремім принятті. В минулому році витав членів конгресу союз. канцлер д-р Курт Шушніґ, який виголосив з цієї нагоди довшу промову й опісля приняв усіх величавим бенкетом у палатах „Шенбрун". Цього року конґрес припадає на Францію, де одночасно в Парижі відбувається світова вистава, що вже тепер викликує серед широких кругів зацікавлення. Конґрес згідно з наміченою програмою ділиться на 2 частини: 1) Передконґресові наради т. зв. „Шулюнгтаґе" для провідників організацій відбудуться в Буффемонт у днях 24. до 28. липня. 2) Властивий конґрес для всіх учасників зїзду почнеться щойно дня 28. липня ц. р. привітальним комерсом у „Сіте Універсітер" і триватиме до 3-го серпня ц. р. Його відкриття відбудеться 29-го липня у „Міжнароднім Домі" (Рокфеллер Штіфтунг) дер Сіте Універсітер. Попередить його торжественна понтифікальна Служба Божа, що її відправить Ексцеленція Монс. Боссар з коадютором Його Емін. Кардиналом Вердіє.

Опісля почнуться наради конгресу. Головна тема нарад — це „Безробіття академиків і нові варстати праці". Зокрема багато часу передбачує програма на оглядання світової вистави поодиноких краєвих павільонів, самого Парижа, його катедр, Версалю та інших памяток. Крім того передбачені спеціяльні концерти, театральні вистави, вечірні пописи з освітленнями славного драматурга Анрі Геона. Ця ріжноманітна програма має упріємнити членам конгресу їхній побут у Франції. На закінчення конгресу 2. серпня учасників конгресу приймуть члени уряду Франції.

Згідно з найновішим повідомленням організаційного комітету побут на конгресі в Парижі коштуватиме 450 франц. фр., себто 112

зол. польських. Конгрес цей рахується офіційним конгресом вистави і дістає всі знижки на залізниці, візи і т. д. На французьких залізницях прислуговує 50 прц. знижки, на бельгійських 35 прц., на німецьких офіційно 25 прц., але при відповіднім маневруванні при зміні потягу то й 60 прц., на польських 35 прц. При тому комітет звертає увагу, що тільки в Парижі не буде таких полекш, як їх будуть мати учасники конгресу „Пакс Романа".

Ближчі інформації щодо конгресу буде можна засягнути щойно у травні ц. р. в закордонім рефераті Т-ва „Обнова" у Львові, вул. Коперника 36.

Хоч до конгресу ще кілька місяців, проте кожний, що хоче взяти в ньому участь, повинен подбати про всі документи, потрібні до пашпорту, бо виїхати за кордон не так легко.

І. Паук.

По широкому світі.

Англійські комуністи уладили у східній дільниці Льондону великі заворушення, намагаючися підпалити доми.

Португальська державна рада рішила вчора скликати на 1. травня надзвичайну сесію народніх зборів, що має ухвалити закони про реорганізацію армії та про рекрутів.

Італійський міністр закордонних справ Чіяно не вибирається до Альбанії.

Пошести і недоїдання деґенерують український нарід.

КРАЙНЯ ПОРА ПРИСТУПИТИ ДО МАСОВОВОГО ЗАСНОВУВАННЯ „КООПЕРАТИВ ЗДОРОВЛЯ".

I.

Навязуючи до статті з 31. березня ц. р. п.н. „Українські діти без опіки" позволю собі забрати голос у справі, що поза рідним шкільництвом, культурно-освітніми, економічними і політичними справами є чи не найважнішою, бо йде про фізичне істнування, розвиток і будучність українського народу. Як лікар, що працює на провінції, бачу щодня, в яких страшно гігієнічних і матеріяльних умовинах живе наш нарід на селі.

Отже серед нашої сільської бідноти і навіть серед заможніших селян, загніздились такі пошесні недуги, як тиф, червінка і час від часу вибухають більшим полумям, а сухоти просто тріюмфують серед таких пригожих для них обставин. Нераз доводиться переводити породи в хаті, де на печі лежить хорий з високою горячкою на сухоти, а під вікном сидить кількоро дітей, яким недокровність, золотуха аж з очей світить. Все це приміщується і відбувається буквально в одній кімнатці, де не можна навіть випростуватись, а сівши мусиш сховати ноги під себе, або через поріг виставляти на мороз. Якщо подумає дехто, що перебільшую, такому недовіркові можу подати докладну адресу, хай сам переконається.

А статистичні дані виказують, що смертність серед наших дітей, головно немовлят і серед старших майже дорівнює природньому приростові нашого населення. Якщо додати до цього жахливе обмежування кількости дітей серед нашої інтеліґенції і молодших, дещо свідоміших подруж на селі, то перед нами дуже темна будучність. Ми вже стоїмо перед маревом майоризації нашої галицької етнографічної території чужим елементом, до чого, як кажу, причиняється слабий, або майже ніякий приріст українського населення в Галичині, а з другого боку відома кольонізаційна політика ..... душехватство і польонізація наших .... одиниць. Зрештою ці останні справи відомі кожному з преси, а в терені кожний сам це наглядно бачить.

Страшні і невідрадні гігієнічно-санітарні умовини та матеріяльна нужда нашого села, що поглибиться ще по переведенні кольонізації наших земель, лише збільшить відсоток смертности українського населення.

Але на цьому ще не кінець. Наш нарід з постійного недоїдання, нужди і тяжкої, виснажливої праці та з причини хронічних недуг, (сухіт, ревматизму і сифілісу), карловатіє, деґенерується фізично і морально.

На фізичну деґенерацію нашої молоді, поминаючи всякі інші огляди, вказують найкраще висліди при бранці до війська. До того навіть ті, що вже пролізуть крізь вухо голки „поборових" комісій, нездужають підчас військової служби і творять найбільший відсоток недужих на туберкульозу в окружних військових шпиталях. Навіть новобранці з краківського і келецького воєвідства, де панує нібито велика біда з перенаселення і звідки рекрутуються кольоністи на наші землі, не виказують напевно такого відсотку недужих на сухоти, що дуже легко ствердити зі статистики смертности, що єдина ще найбільш достовірна. Вона теж найбільше промовляє проти кольонізації наших земель, де нібито є надмір землі і нема нібито кому на ній працювати! І якби представники цих 74 польських організацій, що з криком, ненавистю і піною на устах закликають кольоністів іти походом на нашу землю, зайшли і побачили наше село зблизька, не через канібальські окуляри, не через призму або криве дзеркало псевдонаукових і фальшивих „виводів" пп. Гломбінських та Ромерів, то змінилиб своє становище або щонайменше мовчалиб, якщо ще мають бодай крихітку совісти. А може в них ще є бодай за макове зерно совісти, бо в цих 74-ох організаціях, що підписали відозву за кольонізацією українських земель, находяться самі християни і до того ще „католики"!

II.

Всі думки і всі статистичні дані п. І. Боднара у статті „Українські діти без опіки" вповні підтверджую. Провірюючи один зі садків „Рідної Школи" з власної ініціятиви, знайшов я саме такий стан здоровля серед дітей, як про це пише автор у згаданій статті. Для орієнтації наших рідношкільних чинників у Городку я зладив відповідний звіт. І як слушно завважив автор, не всі діти ходять до такого садку, лише діти свідоміших селян у селах більше культурних. Щож тоді діється по наших темних, культурно цілком відсталих селах? Це незглибимі нетри нужди, бруду, хоріб, на вид чого здрігається культурна людина. Там царює безпорадність і безсильність боротись чи хочби шукати десь фахової поради, на що нема теж під рукою гроша. І хорий або гине або мучиться без всякої помочі.

І коли автор згаданої статті накликує до того, щоб наші харитативні установи обєднались у праці над допомогою для української і то головно беззахисної дітвори, то я скажу, що це було би краплиною в морі тої праці, яку треба щойно зробити! Бо не тільки опіка над беззахисною українською дітворою у вузьких рамцях доривочности і дилетантизму, але пекучою необхідністю є фахова санітарно-гігієнічна доцільна опіка над всією українською дітворою, над цілим українським народом. Це просто наказ хвилини. І як державні народи для вдержання своїх політичних кордонів мусять сьогодні зброїтися і моблізувати всі оборонні сили, то ми, недержавна нація, загрожені у своїм фізичнім істнуванні не тільки ззовні, але передовсім від внутрішнього ворога — нужди, хоріб і деґенерації, повинні змобілізувати всі сили до боротьби з ними.

III.

Ясно, що всяка боротьба мусить бути зорганізована і для її організації треба грошей. Як їх добути? Багаті державні народи борються всякими способами з нуждою і з недугами. Поодинокі особи таких народів, що живуть у відповідних санітарно-гігієнічних умовинах, самі шукають фахової лікарської опіки і поради у всяких сумнівних випадках. Крім того державний апарат бореться зорганізовано і фахово при допомозі санітарно-гігієнічних установ проти пошесних хронічних недуг. Приватні філянтропійні установи теж ведуть працю в цьому напрямі, а всякі жертводавці сиплять на цю ціль міліонами. Щож ми, бідна нація, переслідувана долею можемо зробити?

Ми теж повинні підняти боротьбу під гаслом: „Ратуймо націю піднесенням і вдержанням доброго фізичного і морального здоровля її одиниць!" — Це гасло виконаємо тільки спільним зусиллям! Тому засновуймо кооперативи здоровля! А хто покликаний до цього, щоб це перевести в життя? В першій мірі всі центральні кооперативні установи, головно РСУК повинен занятись цією справою при видатній і активній підтримці всіх наших центральних установ і товариств та цілого зорганізованого громадянства разом з церковними і харитативними орґанізаціями. Представники всіх установ, товариств та орґанізацій повинні цю справу основно передискутувати, уложити плян і схему орґанізації кооператив здоровля та спопуляризувати її ідею відповідними статтями й обіжниками. З цією метою в домівках усіх центральних установ, філій та низових орґанізацій по селах повинні висіти короткі написи: „Закладайте і приступайте в члени кооператив здоровля". Слід теж зорґанізувати відповідні відчити по читальнях „Просвіти", в кружках „Рідної Школи" і „Сільського Господаря", приєднати священників і найголовніше лікарів. Українські лікарі повинні на кожнім кроці ширити ідею „кооператив здоровля" тимбільше, що вони булиб санітарними шефами на район кількох чи кільканацяти кооператив.

Безперечно знайдуться такі, що ідею „кооператив здоровля" вважатимуть утопією, що її неможливо перевести в життя. Відповідь коротка: Якщо ми не в силі зробити цього при допомозі кооперації, щоби врятувати здоровля нації, то перед нами сумна перспектива. Але нема мабуть двох думок, що кооперативна форма здійснення цієї ідеї ще найдоцільніша в наших теперішніх умовинах. Завдання, що їх малиб виповняти „кооперативи здоровля", залежалиб

від організаційної схеми, кількости і активности членів, їх громадянського наставлення та карности, фахового лікарського проводу та ощадної і доцільної господарки. В кожнім випадку в осідку районy повинен бути лікар і помічний санітарний персонал, якого ми взагалі ще не маємо, але який мусимо вишколити, бо він доконче потрібний. Далі потрібні акушерки, порадня для матерей і дітей, головно для немовлят, протитуберкульозний і протисифилітичний диспансер, з окремим приміщенням. Потрібний теж невеликий, але енергійний адміністраційний апарат, що його можна скомбінувати разом з санітарним персоналом.

Централею для кооператив здоровля повинен бути шпиталь, що мав би всі відділи під кермою специялістів. Цю ролю повинен відограти наш український шпиталь ім. А. Шептицького. В міру матеріяльних засобів і розвитку слід би розбудувати ще санаторії, захисти для дітей і старців, відпочинкові оселі і т. п. Але це вже пісня будучности.

Недавно преса подала вістку, що вже засновано дві кооперативи здоровля у львівському повіті. Заснування цих кооператив є початком великого і могутнього діла, що може заважити на дальшім розвитку нашої нації. Бо крім піднесення стану здоровля нашого народу, зменшиться відсоток смертельности. Одночасно зросте дбайливість за добірний і великий приріст нашого населення. Праця в цьому напрямі виведе нас з теперішнього отупіння і пасивности в цій ділянці та вляє в наші жили більше енергії і збільшить наш експанзивний потенціял, питомий здоровій расі. Вкінці піднесе нас на вищий ступінь матеріяльної і духової культури. Наші учені, які займаються демографічними питаннями та евгенікою, повинні сказати в цій справі теж своє важке слово.

Не слід теж забувати, що кооперативи здоровля це певний і вдячний варстат праці для наших лікарів. Вони спонукають теж лікарів займатись глибше суспільно-санітарними справами, працювати науково, специялізуватись та вносити нові цінности до скарбниці загальної, а в першу чергу нашої національної культури. Знову наша інтелігентна молодь знайде працю як санітарно-адміністраційний персонал.

При кінці моїх увag хочу ще підкреслити ось що: Люди, які займуться здійсненням цієї ідеї в життя, повинні познайомитись з відповідними зразками кооператив здоровля в Югославії, де вони добре розвинулись та з організацією могутніх „Спулек Брацкіх" на Шлеську. Українське Лікарське Товариство напевно не відмовить своєї участи в цій справі, даватиме відповідні вказівки і відповідно вплине на своїх членів. Отже до діла!

Д-р Г. Чв.

Організація дитячих садків у 1937 р.

Надійшла весна. Саме пора до підготови, заложення й ведення дитячих садків. Тою працею в першій мірі і з правила повинні занятися місцеві Кружки РШ. під проводом Повітових Кружків РШ. Одначе до співпраці треба запросити конечно всі місцеві товариства й установи. Де на місці нема ще Кружка РШ., там організуванням дитячих садків повинні зарівночасно зорганізовані ними дитячі садки піднятись інші українські установи, підчиняючи нагляд Рідної Школи.

Як вступну працю до організації дитячих садків треба вважати нараду батьків. Таку нараду можна відбути й без попереднього повідомлення староства на основі арт.18. закону про зібрання з 11.III. 1932, Д.З.Д. ч. 48 поз. 450, але президія наради мусить усіх приявних особисто знати. На тій нараді треба: 1) списати батьків, що рішаються віддати свої діти до дитячого садка, 2) списати дітей, які будуть ходити до садка, 3) підшукати чисту, ясну хату з садом, або при площі, 4) обміркувати спосіб харчування дітей у дитячім садку і 5) намітити провідницю дитячого садка й лікаря, що занявсяб огляданням дітей у садку. При списуванні дітей до дитячого садка слід брати під увагу лише діти від 3. до 7. року життя.

Дитячі садки — це суспільна установа, що організується на основі розпорядку Президента Р.П. з 22/IV. 1927, (Д.Р.П. з 30/IV. 1927, ч. 40. поз. 354). На такому самому становищі станула й Кураторія ЛШО. у Львові і своїм обіжником з дня 2/I. 1935, ч. I. 35006/34 доручає шкільним інспекторам, щоб дитячим садкам не ставили перепон. Прохання на дозвіл дитячих садків треба вносити виключно до приналежного староства. Найліпше робити це за посередництвом Повітового Союзу Кружків (Пов. Кружка) РШ. Зразок такого прохання й потрібних залучників поданий у книжці: „Українське Дошкілля". Тому **кожна провідниця й кожний Кружок РШ. чи кожна інша установа, що веде дитячий садок, повинна негайно набути книжку: „Українське Дошкілля" в Головній Управі РШ., Львів, вул. Сикстуська 46.** (ціна 3.50 зол. + 0.50 зол. за пересилку).

Шкільна й адміністраційна влада погодилася на те, щоб Головна Управа РШ. взяла виключний нагляд над усіми нашими дитячими садками. Тому кожний Кружок РШ. чи інша установа, що хоче осиувати дитячий садок, має про це повідомити Головну Управу РШ. — найліпше за посередництвом Повітового Союзу Кружків (Повітового Кружка) РШ. У зголошенні подати: 1) місцевість (назву громади, пошти, повіту), 2) час праці дитячого садка (від — до), 3) котра установа осиувала й веде дитячий садок і 4) яку платню (місячно) може діставати провідниця чи пак подати взагалі умовини удержання провідниці.

Ті Повітові Союзи Кружків (Пов. Кружки) РШ., що організували дитячі садки у своїх повітах попередніми роками й мають у себе зареєстровані до праці місцеві провідниці, можуть їх і на цей рік самостійно заанґажувати для свого повіту, але після заанґажування **найдалі вже до трьох днів мають їх зголосити Головній Управі РШ.**

Незалежно від цього кожна кандидатка на провідницю дитячих садків мусить зареєструватися в Головній Управі РШ. за посередництвом Повітових Союзів Кружків (Пов. Кружків) РШ. При зголошенні подати: 1) імя і прізвище, 2) імя батька й матери, 3) дату уродження, 4) місце теперішнього замешкання, 5) яку школу покінчила (іспити), 6) чи, де й коли відбула курс провідниць дитячих садків, 7) чи, де й коли вела вже самостійно садок і 8) які вимоги ставить за ведення дитячого садка. Повітовий Союз Кружків (Пов. Кружок) РШ. перешле Головній Управі РШ. ті дані зі своєю письменною опінією про кожну кандидатку зокрема, а якщо кандидатки особисто не знає, то зажадає письменної опінії про неї від іншої повітової української установи.

Кандидатки, що бажали би в 1937 р. вести дитячі садки, нехай безпроволочно внесуть подання до Головної Управи РШ. у Львові, вул. Сикстуська ч. 46. — До подання долучити такі документи в оригіналі або у відписі: 1) метрика або метрикальний витяг, 2) свідоцтво зрілости, 3) посвідка укінчення курсу провідниць дитячих садків, 4) свідоцтво здоровля, 5) життєпис і 6) поручення повітової рідношкільної або іншої української установи.

Провідниці, що працювали в дитячих садках минулого року і їх документи є вже в Головній Управі РШ., нехай негайно зголосяться до праці й цього року.

Провідниці, що їх документи залишилися в Повітових Союзах Кружків (Повітових Кружках) РШ., а цього року хотіли би зголоситися до праці в інших повітах, нехай безпроволочно відберуть свої документи та внесуть подання просто до Головної Управи РШ.

В поданнях треба конечно зазначити, в котрому повіті хоче кандидатка працювати, щоб опісля не робити замішання ріжними змінами призначених вже місць.

Подання вносити вже негайно, одначе не пізніше, як до 10-го травня 1937 р., щоб був час на полагоду ріжних необхідних формальностей.

Головна Управа Рідної Школи:

Денис Коренець вр., голова. Д-р М. Коновалець вр., секретар.

ЛЕВ ЯСІНЧУК. 4

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

У СВІТЛІ „ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ".

Наш земляк, що зазнав у рідному краю стільки нужди й поневірки, що нераз перший раз бачив залізницю, коли їхав до „Гамерики", приїхав до цього нового краю і все мусіло на нього поділати незвичайно. Він зовсім не міг би був погодитися з гордим англійцем, як от Б. Шовом, що написав, буцімто „Їхати до Америки — це значить те саме, що в цивілізації вернутись назад ціле століття". Для нашого земляка Америка була одна велич, невидальщина. Тому „Свобода" перестерігала не чванитися Америкою наосліп,не погорджувати Европою.„Свобода" виявила своїм землякам всі їхні недостачі, вказувала спосіб, як виховувати молодь,наклнкувала, щоб учитися англійської мови, щоб українці ставали американськими громадянами, щоб набували фарми й осідали на них, накликувала вчитися фахової роботи, братися до торговлі, до підприємств, учила випростовувати спину, здаватися на свою власну розумну проворність по засаді „help yourself".

У статтях, на прикладах великих жінок, кореспонденціями визначних українок „Свобода" розяснювала нашим українцям справу рівноправности жінки, підчеркуючи вповні жіночу політичну й соціяльну рівноправність та перестерігала засліплених дівчат перед такими виявами американізації, де наші дівчата обжаловували одночасно трьох парнів у суді за батьківство, щоб принайменше одного зловити на мужа.

Накликаючи загалом до освіти, виступала „Свобода" проти асиміляції, але одночасно доручувала якнайбільшу льояльність до Америки як у мирі, так і в часі війни.

Для українців не тільки у Злуч. Державах, але й загалом на еміграції, була „Свобода" тим, чим є місцевий американський часопис для місцевих американців. У „Свободі" відбиваються, як у дзеркалі, всі радісні й сумні, бадьорі й прикрі події. „Свобода" намагалася організувати українські громади, будувати церкви, народні доми та школи — не тільки у Зл. Державах, але й на рідній землі. Вона обєднувала всіх українців в одну родину й підіймала їх на щораз вищий щабель культури. Не добром чи гараздами, тільки під впливом „Свободи" українська іміграція якоюсь внутрішньою інтеліґенцією кріпшала, розвивалася. Без „Свободи" булаб іміграція просто зівяла і зсохла, як відчімхнена галузка.

Наш нарід, що прийшов до Америки, не міг обійтися без церкви. Коли не було своєї, то його тягнули на ріжні боки: то московська православія, то всякі секти. Кожна українська кольонія вела свої церковні справи самопас. Треба було конечно церковного обєднання. І „Свобода" накликувала до такого обєднання, помагала морально ріжним кольоніям будувати церкви, вчила, як старатися за рідного епископа, виготовляла меморіяли в цій справі, накликувала до зорганізування католицького часопису.

Беремо в руки оці виписки зі старих річників „Свободи", що їх так мозольно повигребував пильний автор (д-р Л. Мишуга), — попросто зідаємо ті рядки й від дива, жаху й жалю не можемо опанувати себе. Настирливо повертається до нас думка: Народе український! Хто не точив твоєї крови, хто не волочив землі твоїм білим тілом, якого поля ти не росив дрібними сльозами?!... Ти справжній піонір („сучасний жовнір") культури й господарства;*) для себе і для інших. Чи не є це наскрізь піонірська риса, яку малює такий виривок зі „Свободи" з 1894 р.:

„Між вічними горами, лісами, в дикій пущі, десь-недесь по 20 миль стоїть кілька хат,збитих з дощок. Як деяка майна (копальня) вуглява чи золота робить, то приходиш вечором з роботи до курної порожної шанди (шопи) і мусиш собі лахи прати" (стор. 65). Скільки то прийшлося витерпіти від усякого людського шумовиння! От, коли 1894 р. на поголоску про роботу „наші робітники збіглися до Йонкерс по працю, то дістали по голові камінням від „бомів" (батярів). Але нарід під впливом вільного краю таки відживав. Коли в 1893 р. одного вечора численніше товариство українців верталось з українським прапором з Елизабет до Джерзі Сіті, і кількох ірляндських лобуаів зневажило їх, то — пише „Свобода" — „в одну мить викинули їх українці з поїзду з потовченими ребрами та з порозбиваними головами" (стор. 64).

Прочитуючи те все, нагадуються безсмертні слова генія України: „Не скує душі живої і слова живого". (Далі буде).

*) Сава Чернецький: „Сучасні жовніри" (вірш), стор. 254.

—→

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Створім ринок для полотна і вишивок! *)

Нічого нового я властиво не пропоную, бо ті два роди домашнього промислу, про які буде мова, вже істнують і то здавен-давна. Але істнують вони незорганізовано та — так би мовити — підсвідомо. Тому ставлю собі завданням освідомити потребу зорганізувати те, на що звичайно не звертаємо в житті майже ніякої уваги. Адже занедбаний промисл нидіє та завмирає...

Був я якось в одному селі Б. на Волині, володимирського повіту. Зайшов до церкви, що мальовничо положена на горбку, серед зелені дерев. Бачив я найгарніщі церкви Петербурга, Москви, Києва, Варшави, Львова тощо. А однак ця сільська церковця вхопила мене за серце, коли ввійшов я до середини. Вся вона була в рушниках: білих, вишиваних, українських. Не знайшов я ні одного образу, що його не прибраноб рушником. Так само і покрівці аналоїв і престола були з білого полотна з мистецькими вишивками. А в ризниці — багатій, ще передвоєнній — найкраща риза теж з білого полотна гарно вишита українськими взорами. Цю ризу вживають тільки на Великдень. Ріднішої церкви я не зустрічав. Трохи згодом вдарила мене інша риса цієї церковці: була вона, як корабель легкокрилий, увесь в білих вітрилах. А чейже св. Письмо прирівнює церкву до корабля.

Так прикрасили свою церкву селяни з ініціятиви та при енергійній помочі свого тодішнього пароха, колишнього міністра УНР. За цим селом вслід пішли інші села, але небагато, бо не було ніякої пропаганди, ніякої зорганізованої акції. Проте в селі Б. звикли дівчата до вишивання, полюбили його. І нині в їх хатах все повишиване, що може бути вишите, тай полотна свого більше вживають, менше купуючи фабричної тандити. Ще й на продаж виробляють вишивані ручники з білого полотна.

А що, якби так було по всіх наших церквах, однаково православних і греко-католицьких — на Холмщині, Волині, Поліссі та в Галичині? Який величезний ринок збуту знайшли би для для себе і полотно і вишиванки! Та що не менше важне — як піднісся би естетичний рівень нашого сільського побуту! Та чи тільки сільського? Правдоподібно український інтелігент, що вийшов би з такого нового села, що змалку надихався красою українських вишиванок на білому полотні, волів би носити, хай хоч у літі, не фабричні кольорові сорочки, а таки свою, з полотна, гарно вишиту сорочку.

Скажете: мрії, фантазії? Ні, на Великій Україні, у Полтаві, у часі революції бачив я досить багато нашої інтелігенції, що носила такі вишивані сорочки. А Полтавське Губерніяльне Земство навіть було зорганізувало виріб і продаж таких сорочок, не обмежуючись до заснування багатого етнографічного музею. Бо як тепер у нас, то трохи смішно воно виходить. Час від часу чуєш про ніби то показові вечорі нашої української ноші. Кільканацять, а то і кількадесять наших пань у такий вечір пропарадує по сцені в багатих, гарно вишитих одягах і сховають пізніше чи не на цілий рік свій національний одяг... до шафи, до свого власного маленького музею. Нічого зрештою дивного, бо її не можна щодня парадувати хочби в себе в хаті в такому святочному сценічному одязі з усіма його акцесоріями: численними стрічками, пацьорками, жупаном, тощо. Але чи серіозно думали в нас пані про те, щоби пристосувати українське полотно та вишивку до звичайної щоденної ноші. Мабуть ні, хоч спроби в тому напрямі є („Нар. Мистецтво" у Львові).

Коли я бачу, що дівчата жіночих українських ґімназій носять цілком білі блюзочки при синіх спідницях, то завсіди приходить мені до голови питання, чи не можна би десь на вилогах комірця помістити гарну вишивану прикрасу? Шкільний примус, урядовий взірець — відповідають мені. Ну а поза школою, особливо на літніх феріях — теж примус?!

Весною цього року відбувався на площі Сокола-Батька попис його членів. Виступали зі своїми точками і дівчата. Між іншими одна група дівчат станула до ритмічного танку-вправи. Не вірив я своїм очам, коли глянув, як були одягнені ці дівчата. Всі в білих блюзках і в червоних спідницях

.. Зовсім певно, що тут не було нічиєї свідомої злої волі. Це тільки показчик того, до чого можна дійти, коли не усвідомити собі питоменних рис нашого побуту з деякими його традиційними родами домашнього промислу.

Гадаю, що наш найперший обовязок — зорганізувати та розбудувати відповідною пропагандою та створенням ринку збуту ті наші роди домашнього промислу, що найтісніше звязані з нашою національною вдачею та продуктами нашої рідної землі.

Н. С.

*) Ця стаття була надіслана з Волині на наш конкурс, але попала замісць на економічний, на літературний. Через те жюрі її не читало. Щоби дати якусь сатисфакцію авторові, друкуємо її в цілости, хоч інших статтей ми не друкували.

Кількість кооператив згідно з цими заподаннями представляється ось-так:

	1934	1935	1936
Загалом	5741	5397	5202
обєднані	5202	5049	5037
з них:			
а) польськ.	3465	3414	3368
б) **українські** (і руські)	596	622	651
в) жидівські	718	605	616
г) німецькі	426	408	402
необєднані	536	348	165

„Банк" підкреслює, що українські кооперативи виказують **постійний зріст чисельний,** чого не можна сказати про інші національні кооперативи, включно з польськими.

Стан вкладів і біжучих рахунків у кред. кооперативах представляється в тисячах золотих ось-так:

	1934	1935	1936
польські	150.840	146.915	144.683
українські	7.124	7.787	8.577
жидівські	34.346	35.337	36.193
німецькі	67.405	68.494	64.444

І тут бачимо, що вклади в українській кред. кооперації постійно зростають. Але „належить вона — пише „Банк" до **найслабшої під оглядом пересічної суми зібраних вкладів в одній кооперативі** (13 тисяч, тоді, коли в одній польській кооперативі 43 тис., у жидівській 59, у німецькій 160 тисяч золотих)

——о——

З нашої кооперації.

РЕЄСТРАЦІЯ РАЙОНОВИХ ЕКСПОРТОВИХ МОЛОЧАРЕНЬ.

Рільнича Палата у Львові вписала до першого реєстру молочарень експортових такі Р. М.: 1) Звенець, 2) Белз, 3) Глиняни, 4) Щирець, 5) Судова Вишня, 6) Городок Ягайлонський, 7) Рудки, 8) Калуш, 9) Рожнітів, 10) Журавно, 11) Ходорів, 12) Делів, 13) Отинія, 14) Коршів, 15) Балинці, 16) Коропець, 17) Ладанці, 18) Денисів, 19) Жовква, 20) Рава Руська.

В Районових Молочарнях у Ремезові, Бурштині, Войниловї, Яворові, Бережанах і Підгайцях ще не переведено перевірки і тому реєстрація їх наступить пізніше, по перевірці.

КООПЕРАТИВА „УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ" ВІДМОВИЛАСЯ КОЛЬПОРТУВАТИ „НОВЕ СЕЛО".

Надзірна Рада і Управа кооперативи „Українська Книгарня" у Чорткові, рішила не кольпортувати часопису „Нове Село", як подає само „Нове Село" „з відомих причин". Не сумніваємося, що причиною відмови кольпортажі „Нового Села" є відома клевета „Нового Села" на українську кооперацію, за яку то клевету окружний суд у Львові вже засудив відповідального редактора „Нового Села" на 4 місяці арешту.

ЧЕРГОВА КНИЖКА ДЛЯ КООПЕРАТИВНИХ КРАМАРІВ.

Р.С.У.К. рішив видати ряд книжочок, які разом творилиб свого роду підручну бібліотеку крамаря. Як перша з ряду цих книжечок вийшла книжечка **Д-р П. Панченка:** КООПЕРАТИВНИЙ КРАМАР. Стор. VIII+48. Ціна 0.60 зол., з пересилкою 0.75 зол. Є це загальні вказівки для крамаря і Управи про ведення кооперативної крамниці згідно з законом і торговельними та статутовими приписами. Друга книжечка, також необхідна кожному крамареві, що вийшла в останніх днях накладом Р.С.У.К., це **Юрія Танчаківського:** ГІГІЄНА ПРОДАЖУ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ. З ілюстраціями. Стор. 36. Ціна 0.50 зол. З пересилкою 0.65 зол. Як чергові випуски бібліотеки для крамарів вийдуть ще книжечки про техніку продажу споживчих товарів, про зберігання споживчих товарів і ін.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ДЛЯ СКУПУ ЛАХМІТТЯ „ГАНЧІРНЯ" У ЛЬВОВІ.

У Львові повстала нова українська фірма „Ганчірня", яка буде займатися організуванням скупу всякого лахміття, іменно: відпадків льняних, конопельних вовняних, бавовняних і т. зв. „шрепну". Фірма „Ганчірня" має намір скуповувати лахміття за посередництвом Повітових Союзів, які мали би бути немов біжучими збірницями лахміття для поодиноких кооператив. „Ганчірня" проектує, щоби кооперативи нетільки скуповували лахміття за готівку, але теж щоби переводили товарообміну. Кооперативна торговельна централя „Центросоюз" займе супроти цеї фірми позитивне становище, очевидно якщо згадана фірма зорганізує скуп лахміття так, що низові кооперативи і О. С. К. будуть вдоволені.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ПІСЛЯ ЗАМКНЕННЯ „ПОКАЗУ МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗБУДОВИ РІДНОГО ПРОМИСЛУ".

В неділю 12. ц. м. закінчено виставу виробів чужого промислу, що їх найбільше наш ринок консумує. Відвідало її кругло 2000 осіб, з чого 708 у групах (120 — товариства і 580 школи). Невелика частина накладу книжки п. н. „Розбудовуймо Промисл" — як довідуємось — залишилася ще, так, що особи, які не мали змоги оглянути вистави, можуть про всі виставлені артикули довідатись із цієї книжки. Коштує вона 2 зол., а купити можна в У. Технічному Товаристві у Львові.

——о——

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

БОРОТЬБА З ДОРОЖНЕЧОЮ.

Комісія Контролі цін веде свої праці пильно і в порозумінню з господарськими організаціями (Пром.-Торг. Палати, Т-во Поль. Купців, кооп. обєднання „Сполем" і т. і.). В акції обниження коштів прожитку комісія обмежилась покищо до споживчих артикулів і до інтересів міських мешканців. Та після сповнення тих завдань, комісія перейде до досліду цін тих артикулів, що їх потребує село, таких, як: машини, сільськогосп. знаряддя, штучні навози, тощо. Йде про те, щоби **протиділати спробам перекинення тягару зниження цін на сільське населення.**

На муку, хліб і крупи, — як це вже було подано в комунікатах ПАТ-а — визначено максимальні ціни, які саме сьогодні 17. ц. м. стають правосильні. Адміністраційна влада заповіла строгі санкції на тих, що провадитимуть артикули першої потреби по вищих цінах. Спеціяльні комісії справджують, чи купці тримаються приписів, виданих уже раніше, дотично цінників і цін у виставових вікнах.

ПЛАТНІСТЬ МАЄТКОВОЇ ДАНИНИ В ХЛІБОРОБСТВІ ВІДСУНЕНА.

На основі розпорядку мін. скарбу маєткову данину, що була платна до 30. квітня ц. р., можна буде заплатити до 30. листопада ц. р.

„ЦОДЗ. ҐАЗЕТА ГАНДЛЬОВА" ПРО „СХІДНІ ЗЕМЛІ", ЇХ ГОСПОДАРСЬКИЙ СТАН І МОЖЛИВОСТИ.

„Ц. Ґазета Г." присвятила число з 11 і 12. квітня (82) господарським справам Польщі Б. її сучасному примітивізмові і розвоєвим можливостям. В передовиці підкреслено, що Польща Б. не є з госп. боку одноцілла. „Коли взяти три південно-східні воєвідства (себто Сх. Галичину), то ствердимо, що густота населення, довжина залізн. ліній і шляхів, пересічний збір із гектара головних продуктів, упромисловлення і цифри, що відносяться до інших госп. явищ, не дуже ріжняться від Польщі А. Зате поважні явища на терені північно-східних земель значно відбігають від пересічних цифр Польщі А". І дальше: „Півн.-східні землі і Волинь є найбільше занедбані. Польща мусить здобутись на велике зусилля, яке щойно по довшім часі зрівнає півн.-східні землі з південно-східними, а відтак цілу Польщу Б з рештою воєвідств".

Та всяке зусилля, про яке згадує передовиця „Ц. Г. Г.", буде даремне, поки населення півн.-східних земель не матиме змоги **розвинути вільно господарську самодіяльність.** Один із статтейних авторів зазначив, що „досі ще потенціяльні сили населення Волині не втягнено до продукційного циклю, тоді, коли в інших дільницях Польщі ті сили вже використані в значному розмірі"...

КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ В 1936 Р.

Найновіше число місячника „Банк (за квітень) приносить м. і. цікаві цифри про кредитову кооперацію в Польщі за рік 1936 разом з цифрами за рр. 1934 і 1935 (всі цифри з кінця грудня).

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Пішки з Праги до Токіо на Олімпіяду.

Він зветься Бертольд Плечіти з міста Іглява. Має 27 років і оженився. Заняття не має, але любить ходити на проходи. Не такі собі звичайні, а далекі — наприклад по Европі. Його жінка в тому самому віці. Теж без заняття, теж „модерна" себто настроєна спортово. Взявши шлюб, рішили вони відсвяткувати цю подію якимсь спортовим осягом — рішили піти пішки з Праги до Токіо.

Плечіти почав уже мандрувати як бурлака, коли мав 20 років: перейшов тоді Мароко, Альжир, Туніс, Сицилію, Сардинію і Корсику. Два роки пізніше поїхав собі на лещетах 3.000 км. від Гельсінгфорсу до Гаммерфест. Навіть температура 50 ступнів не була для нього перепоною.

Куди вони йдуть і як?

Новоженці вже в дорозі, вони перейшли 1710 км. і дійшли до Букарешту. Ціла траса має 22.400 км. і коли їх здоровля та ноги витримають, вони повинні би дійти до Токіо в 1940 р. Вони хотять бути на спортовій світовій олімпіяді, що там тоді відбудеться і почванитися своїм осягом.

Плечіти є не тільки спортовцем, але і філятелістом. Скрізь де він приходить, збирає марки, вимінює їх. Його жінка теж 27-літня подібна до нього як рідна сестра. Вона — латвійка з Риги, малярка і зупиняється перед гарними краєвидами, щоб їх маловати.

Спортова пара поділила собі день так: вони встають в год. 4-ій зранку і машерують до год. 9-ої, за той час переходять 20 км. Від 9-ої год. до 4-ої відпочивають і оглядають місто, полагоджують орудки; від 4-ої попол. до 9-ої веч. переходять знову 20 км. Їх сили та черевики покищо витримують.

Скрізь, де приходять, ідуть до війта чи бурмистра, що кладуть їм урядову печатку на доказ, що були в тому місці. Мають ще і другу почесну книгу, де вписують свої імена тільки почесні голови спортових союзів. Перед кожним із них складають наново присягу, що посуватимуться вперед тільки пішки.

У Румунії дістали вони третього товариша: 8-місячного англійського дога, якого подарував їм комісар поліції з Кронштаду на памятку.

—o—

Вічний скиталець по морі.

Досі знали ми тільки про „Жида вічного скитальця" і „літаючого голендра". Тепер прийшла черга на ірляндця, вічного скитальця по морі. Цим скитальцем є Франк Келлі, емігрант із Злучених Держав. Американський суд засудив його на 30 літ вязниці за влом до банку. Коли він відсидів 7 літ, його пустили на волю і решту кари дарували. Та на прощання побажали йому, „щоб його нога більше не станула на американській землі".

Келлі сів на корабель і виїхав з батьківщини. Дарма, Ірляндія зовсім не мала охоти прийняти „марнотравного сина" і не дозволила йому причалити до ірляндських пристаней. За приміром Англії пішла теж Франція та Англія. Щож тоді залишалось бідоласі ґанґстерові. Вертатись до Америки. Сів на перший ліпший корабель і вернувся до Америки. В Америці пригадали йому ввічливо попереднє домагання і справді не дозволили Франкові Келлі станути на американській землі. В Канаді теж його не прийняли. Тоді Келлі вступив на службу на один грецький корабель в надії, що підчас мандрівки всежтаки знайде тиху пристань, де зможе спокійно висісти. Дарма! Ні держави Полудневої Америки, ні середземноморські держави не хотіли його приняти. В Шангаю китайська поліція навіть не дозволила Франкові висісти на сушу. Товариші з грецького корабля виправили його човном на корабель, який відїздив із Шангаю до Норвегії.

Уже два роки бідолашний ґанґстер скитається по морях і даремне шукає пристановища по пристанях цілого світу. Якщо вкінці не вдасться йому причалити на якімнебудь безлюднім острові, грозить йому вічне скитальство по водах цілої землі. Бідолашний ґанґстер оплакує цю нещасливу хвилину, що в ній покинув вязницю.

—o—

Таємнича коробка.

Віденська преса пише багато про дорогий депозит, що його має у своїх руках міська управа Моравського Брна. Цей депозит — мала інкрустована коробка містить імовірно в собі цікаві історичні документи і акти по цісаревій Елисаветі. Покійна цісарева переховувала дуже дбайливо лист архикнязя Рудольфа, який описує зворушливу трагедію, що розігралася в Маєрлінгу. Останнім домаганням убитої цісаревої було затаїти подробиці смерти її найдорожчого сина Рудольфа. Цю тайну хотіла вона зберігти до 1950. р., бо до цього часу, на думку покійної цісаревої, вигине зовсім рід Габсбургів, які памятають цю трагічну подію.

Про зворушливий прощальний лист архикнязя Рудольфа знала тільки цісарева Єлисавета. Після її смерти цісар Франц Йосиф пошанував її останню волю і передав залякований коробку маршалові двору. Маршал віддав коробку до міського архіву в Брні, давній столиці Моравії.

Тайна трагедії в Маєрлінгу цікавила віддавна ріжних дослідників та істориків. Саме перед кількома місяцями молодий австрійський історик Франц Мілер почав нові досліди над переломовими подіями в недавній історії Австрії. У першу чергу хоче він використати для своєї наукової праці згаданий депозит. Віденські часописи розпочали анкету, в якій беруть участь ріжні політики і діячі. Анкета відбувається під гаслом: „Нині, чи за 13 літ відкрити правду".

Місто без поліції.

Місто без поліції не лежить, як здавалось би, в Норвегії чи Швеції, де можна лишати відчинені двері мешкань, не побоюючись гостини злодіїв. Навпаки це місто лежить у Франції, яка моглаб до деякої міри побити ріжні рекорди в скількости та якости злочинів. Містечко Гере, головна місцевість в окрузі Крез, є сьогодні найідеальнішим пристановищем для злочинців, бо під цю пору нема там зовсім поліцаїв, тільки один громадський польовий, який мусить вдержувати лад у 37 селах, що належать до Гере. Причиною цього дивного стану є скарга на поліційного шефа бриґадієра Ляроша яка вплинула до його начальства. На підставі цієї скарги припинили команданта поліції в урядуванні. Підчас слідства виявилось, що скаргу на команданта поліції внесли самі поліцаї, які невдоволені з гострого начальника, хотіли його таким чином позбутися. Отже всі доноси на команданта були фальшиві і начальник з місця звільнив усіх поліцаїв. Щойно тоді ціла справа скомплікувалась і набрала політичного забарвлення. Всі поліцаї були членами соціялістичної партії. Тому за ними вставились радні міста соціялісти, які почали домагатись, щоб викинених поліцаїв знову приняли до служби. Зате бурмистр заявився за комендантом і домагався, щоб поліцаїв рішуче покарати. Ціле місто поділилося на два табори, а що покищо не визначено нових поліцаїв, а старі не роблять служби, злодії можуть гуляти по цілому місті як тільки схочуть. Автомобілісти їздять собі з такою швидкістю, як їм подобається, не зважаючи на приписи і не лякаючись ніяких кар.

Ціле місто вичікує нетерпеливо, коли в цілу справу вмішається міністерство і закінчить цілу дивоглядну історію

—o—

КОРОЛЬ І ТАНЦЮРИСТКА.

До Англії надійшли перші знимки фільму п. н. „Король і танцюристка", що її накрутила одна голівудська фірма. Сценар фільми — це історія молодого короля, який зрікається престолу з любови до кабаретової танцюристки. Король ухарактеризований на князя Віндсору.

Ця фільмова новинка викликала в англійській прилюдній опінії глибоке схвилювання. Цієї фільми, як повідомляють часописи, не пустять на екран. Американська фільма, яка не хоче стратити доброї опінії на англійськім ринку, рішила знищити цілу фільму.

ЧИ СТАРІСТЬ Є ТЯГАРЕМ?

Звичайно кажемо, що старі люди згинаються під „тягарем літ". Один учений американський хірурґ заявив, що такі слова є наскрізь абсурдальні. По довгих дослідах на трупах устійнив він такі пересічні дані:

У зрілої людини печінка важить нормально 1500 грамів, у старця тільки 800 гр. Вага селезінки з 200 ґр. спадає на 100 гр., мозок із 1165 ґрамів спадає на 900 ґрамів. Нирки тратять всього 70 ґр. Тільки один орґан людини розростається під старість, а саме серце, яке в старої людини важить 1 кґ. більше, як серце зрілої людини.

Невже ліквідація тернопільського воєвідства?

У звязку з необсадженням становища тернопільського воєводи кружляють у Варшаві поголоски, буцімто тернопільське воєвідство буде зліквідоване. Цю ліквідацію мав би перевести свіжо іменований віцевоєвода Маліцький, який виконує функції воєводи.

Компроміс між урядом і армією.

Союзний центральний комітет розглядав домагання, що їх поставив марш. Ворошилов Сталінові в імені червоної армії в ультимативній формі. Сталін згодився на компромісову відповідь, а саме: Домагання, щоби три представники червоної армії увійшли до ради праці й оборони відкинено, мовляв, армія повинна бути поза політичним життям,бо закордоном, зокрема у Франції це могло би зробити зле враження. Виконавчий комітет годиться лише на те, щоби два вищі старшини й один військовий інжинір брали участь в засіданнях ради в дорадчим голосом як звязкові між урядом та військом. Відкинено теж друге домагання: щоб усі адміністраційно-господарські справи армії розглядала окрема старшинська комісія. На домагання Ворошилова, щоби військо вилучити зпід контролі ГПУ Сталін заявив, що такої контролі на ділі вже нема. Ворошилов домагався також, щоб увільнили марш. Тугачевського з домового арешту, та Сталін впевняв, що він зібрав матеріяли настільки компромітуючі для Тугачевського, що про його дальшу долю рішатиме не уряд, а суд.

——о——

Переполох серед варшавських комуністів.

(КТВ.) В російському студіо у Варшаві грають саме одну з Гоголівських комедій, що притягає на театральну салю багато цікавої веселого видовища публики. Але багато більше заціковлення викликала в столиці поява нового Гоголівського „ревізора“ Матвея Гофроновіча, спеціяльного курієра Комінтерну.

ХТО КРАВ?

Після голосних московських процесів серед польських комуністів дійшло до розвалу. Старші пішли за Троцьким, молоді за „тятей“ Сталіном. З боротьби поміж тими двома партіями потрапили користати деякі меткіші комуністи, з яких один нпр. украв з партійної каси 22.000 зол.

Для т. зв. „Фонду червоної помочі“ призначив Комінтерн на Варшаву 37 тисяч зол., з яких видано „лєгально“ лише 5.289 зол. — решта пропала.

Тому нічого дивного, що величезний переполох серед варшавської комуністичної верхівки викликала несподівана поява надзвичайного курієра з Москви, Матвея Ґофроновіча, що приїхав зі спеціяльною місією контролі партійних грошей. Серед комуністів настала справжня констернація. Багато з них добровільно зголосилось під партійний суд, аж враз виявилося, що Гофроновіч ще пять років тому був викинутий з партії за... грошеві зловживання. Поки варшавські комуністи цей факт устійнили, комінтернівський ошуканець пропав мов камінь у воду.

Гофроновіч має за собою багате минуле — виступав уже в ріжних ролях і краях. „Працював“ як агент Комінтерну у копальнях діямантів в Африці, вештався в Персії, комунізував прихильників Гандія, був в армії Чанг-Тсо-Ліна, пробував револьтувати еспанську леґію в Мароку, в Москві давали йому важні функції.

Тепер „ревізор“ працює вже десь дальше. Але серед варшавських комуністів ще довго не буде спокою...

НАСЕЛЕННЯ ЄГИПТУ ДОХОДИТЬ ДО 16,000.000.

В Єгипті закінчили конскрипцію; вона виявила, що Єгипет має тепер 15,904.525 мешканців. 1927. р. жило в Єгипті 14,270.864 людей.

——о——

НОВИНКИ.

— **Вечір української пісні у виконанні Марії Сабат-Свірської** відбудеться в суботу 17. ц. м. в малій салі Лисенка. При фортепіяні: д-р Нестор Нижанківський. Скрипка: д-р Роман Криштальський. Початок: год. 7.30 веч.

— **Редакція журналу „Жінка“** повідомляє свої передплатниці і читачки, що з причин від редакції незалежних число з дати 15. квітня не появиться. Зате з кінцем місяця перед Великодніми Святами вийде подвійне число 8—9 у збільшеному обємі.

— **Шевченкові Роковини** відсвяткує управа, учительський збір і молодь гімназії СС. Василіянок у Львові при вул. Длугоша 17 а, концертом у дні 17. ц. м. у власній салі. Початок в год. 18-ій. Добровільні датки призначені на шкільну поміч.

— **З радія.** Праська радіостанція (470) передає в неділю 18. квітня від год. 17.50 і 18.00 оперу Ріхтера „Тарас Бульба“ на основі Гоголя.

— **Летунська школа в Станиславові.** В неділю 18. ц. м. прилетить до Станиславова з Катовиць 11 літаків, що їх жертвувала катовицька округа Л. О. П. П. станиславівській. У звязку з цим дарунком у Станиславові відкриють 25. ц. м. летунську школу для цивільних летунів.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 18.

РОМАН ВИХОЛИС.

CONIUNCTIVUS.

— Ти читала в ґазетах? У Німеччині кожна дівчина, заки вийде заміж, мусить скінчити підготовчу школу до нього. Я цікава, чи в такій школі є окрема катедра, де професор учить, як здобути собі чоловіка. Це-ж найважніший предмет. Я розумію рівноправність жінок з мужчинами, наше право до посад і заробітків, таких самих як вони мають, але мусиш признати, що кожної жінки таки найкраща посада добре вийти заміж. А кожна жінка, коли тільки трохи має розуму, може вистаратися за жениха, лише треба знайти на це спосіб.

— А ти знаєш такі способи?

— Катедри я може і не могла би обняти, але я доказала неабияку штуку, коли зловила такого бурмила, як мій чоловік професор-фільософ.

— Лізо, то ми тільки літ зі собою приятелюємо, а ти мені ще про це не згадувала... Сподіюся, що все мені розкажеш. Як хто вже зрадився, що має якусь таємницю, кажуть, що розказав з неї половину. Як я від тебе ту першу половину дізналася то вже мусиш розказати мені і другу. Я сама цікава, ну, може і моїй доньці придасться.

— Лідусь! Нічого такого цікавого і надзвичайного, але як уже язик засвербів, треба докінчити... Ти знаєш мого брата Леська? того, що тепер суддею? У школах якось не йшла йому наука, не мав великої охоти вчитись і наняли йому інструктора. Батькові поручили мого теперішнього мужа, Василя. Василь замолоду був пристійний, щойно тепер, як живіт йому виріс на гірше змінився. Він мені досить сподобався. Жду у своїй кімнаті, доки не почую, що лекція кінчиться. Знайду собі якусь орудку, авійду до братової кімнати і про щось з Василем почну говорити. Він був страшенно поважний, відповість, що його спитаю, вклониться і забирається додому. Раз читаю якийсь роман. Чую лекція вже кінчається. Хопила я свій математичний зошит — я тоді ходила ще до вчительської семинарії — і показую йому задачу. „Може ви вмієте її розвязати“, кажу, „бо я не маю охоти мучитися“. Взяв зошит, за хвилинку віддає усміхаючись: „Я вже вам розвязку в зошиті виписав“. У другій руці я тримала книжку до читання. Він узяв з моїх рук книжку і глянув на заголовок.

— Ви — каже — читаєте романи?

— А ви ні?

— Я романів не читаю. Все те людська видумка. Не вірю, що на світі існує любов. У дійсности це зовсім інакше. Я тої думки, що ліпше заждати, що нам принесе доля, як читати неправдиві історії, які звичайно кінчаться по дурному, що закохані по довгих викрутасах женяться.

— Чи це можливе, щоб ви не вірили в любов?

— Здається, що не вірю, бо деж у чоловіка властиво та любов мала би міститися? В серці ні, бо воно є для обігу крови, в мізку ні, бо мозок служить до важнішої функції — до думання, у шлунку вже зовсім ні і не бачу в нас такого місця, де вона моглаб існувати.

— Но, добре, а скажіть мені, що це таке електрика? — питаюся його.

— То ви про таке питаєтесь? То професор фізики не викладав вам, що як хвіст лиса потерти об цинкову бляху то тоді покажуться іскри? Ці іскри то електрика.

— Щось подібне є з любовю — кажу йому — як одно на друге подивиться повстають іскри, а чи це від серця чи від мізку то вже неважне.

Він почав сміятися.

— Я вже двацять літ дивлюся на світ, незадовго треба вже буде окуляри купувати, а що до любови не додивився.

На тому ми попрощалися. Від тоді я постановила собі: „Пожди, навчу я тебе дивитися...“ Довший час не показувалася я йому на очі. Це його здається зацікавило і він спитав раз брата, чи я не виїхала. „Ні, каже брат, вона у своїй кімнаті читає книжку“. Но, як про мене запитався то вже добре. Я довідалася, де він мешкає. Він мешкав зі своєю мамою, недалеко нас третя бічна вулиця. Одного разу виговорився перед братом, що зі своєю мамою йде на забаву, бо його маму просили занятися на тій забаві буфетом. Я так покрутила, що теж з моїми родичами пішла на ту забаву. Я зазнайомилася з його мамою. Ми почали говорити про кухню, про печиво. Я обіцяла їй принести дуже добрий припис на медівники і зараз на другий день передполуднем занесла їй той припис. Василя не було дома, бо він був занятий поза домом. Але від того часу ранками почала заходити до Василевої мами. Від неї я довідалася, що Василя намовляють, щоб він записався до лещатарського товариства. Він увесь день сидів на кріслі і йому треба було конче руху, казала його мама. Я зараз собі вписалася до того товариства, було це в пізню осінь. Купила собі лещата і зараз у товаристві зробила рух, що треба притягати нових членів. Я згадала отак ніби-то мимоходом, що Василь має охоту... але його треба би намовити... Вислали ми до нього делеґацію і як тільки впав сніг, Василь уже був членом нашого товариства

(Докінчення буде).

— **Наради міжміністеріяльної комісії.** У салі львівської Промислово-Торговельної Палати відбулось засідання міжміністеріяльної комісії. У склад цієї комісії входять представники міністерства скарбу, хліборобства, комунікації, промислу і торговлі та представники польського Експортового Інституту. Засіданням комісії, яка мала обговорити актуальні експортові питання, проводив директор В. і Е. Турський.

— **VII. Вистава української мистецької фотографії.** В неділю, дня 18. ц. м. відбудеться у Львові, в салях природничого Музею НТШ (Чарнецького 24.) в год. 10.30 відкриття VII. вистави української мистецької фотографії, уладженої Українським Фотографічним Товариством у Львові. Вистава триватиме від 18. квітня до 9. травня 1937. Згадане Т-во видало теж багато ілюстрований катальог вистави.

— **Твори Шевченка в жидівській мові.** Державне видавництво на Сов. Україні видало твори Шевченка у перекладі на жидівську мову. Переклад зложив поет Б. Гофштайн. Вибір творів обіймає переклади більшої частини ліричних поезій Шевченка, кілька поем („Кавказ", „Сон" і т. д.). та повісти.

— **Цінні українські мідерити.** У збірках бібліотеки ім. гр. Красінських у Варшаві віднайшов співробітник Українського Наукового Інституту у Варшаві кліші 6-ох мідеритів, що їх виконали з початком XVIII. в. відомі українські гравери — Іларіон Мігура та Іван Щирський. Управа бібліотеки уможливила Українському Науковому Інститутові репродукцію цих мідеритів, що їх виконали мистці графіки — Холодний і Плужанський. На окрему увагу заслуговує портрет з 1703. р., Андрія Войнаровського, сестрінка гетьмана Мазепи у виконанні гравера Мігури та його власний портрет. Як відомо, А. Войнаровського схопили пізніше на еміграції москалі і заслали до Якутська.

Святочні бажання за посередництвом „Діла"

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічного Великодня відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для Вп. наших Читачів і Прихильників.

Надіслані бажання помістимо у святочнім числі „Діла". Кошти бажань: 2 золоті до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Сподіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Великодня пригадається своїм дорогим і близьким своякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належитість просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до 28. квітня 1937. року.

— **Т. С. Л. у товмацькім повіті.** В салі міської ради в Товмачі відбулися загальні збори тамошнього кружка Т. С. Л. Предсідник кружка здавав звіт, з якого виходило, що праця кружка ішла в напрямі основування нових читалень Т. С. Л. у повіті. Таких читалень заложено 18. Крім цього кружок збудував школу в Городлях, відновив будинки, співпрацював у веденні недільного університету і т. д. В дискусії над звітами бесідники звертали увагу на ріжні справи, звязані з закріпленням польськости в повіті.

— **Д-р В. Ямпольський вийшов на волю.** Арештований перед кількома днями д-р В. Ямпольський, співробітник „Роботничої Трибуни" вніс жалобу за придержання його в арешті. Господарський виділ окружного суду розглянув жалобу і д-р В. Ямпольський вийшов у четвер пополудні на волю.

З українського життя на Дал. Сході.

УКРАЇНСЬКИЙ ДВОТИЖНЕВИК У КИТАЮ.

У китайському місті Ціндао появилося перше число українського двотижневика „На Далекому Сході" з датою 27. березня ц. р. Це перше число присвячене памяти Т. Шевченка і 20-тим роковинам Центральної Ради в Києві. Крім більших статтей містить воно початок більшого фейлєтону п. н. Подорожні враження (з головних осередків української еміграції на Дал. Сході: Таньціну, Шангаю і Ціндао). В „радіо-хроніці" читаємо про авдиції большевицької стації у Владивостоці. Перша була присвячена 15. роковинам червоної армії. Слухачі цієї цікавої авдиції почули, що першим червоноармійцем був Петро І-ий. „На Дал. Сході" жаліє, що не можна було почути, чому саме большевики рішили починати історію черв. армії від Петра І-го, а не напр. від Івана III. чи Андрія Боголюбського. „В історіософії, видно — пише газета, — успіхи большевиків більші, ніж в історіографії"...

Та ще цікавіша мала бути авдиція владивостоцької радіостації про Шевченка.

Ціла „святочна" промова (виголошена, очевидно, московською мовою), виглядала так: „Сьогодні день українського поета Тараса Шевченка. Певно (канечно) не можна його назвати атеїстом, та він боровся проти попів та „царського самодержавія". Зараз почуєте деякі його твори".

Після того дві особи деклямували: „И здесь и всюду погана", „Люди бездные, земныє", „Архимед и Галилей" й „Свет мой тихий, ясный".

Оце й все. Чи не досить ясно?

Чому, може хто спитає, саме ці вірші? Тому, що їх ще найлекше підвести під „абщеімперскую" сопілку, бож там не згадані слова „український нарід", „Україна" і тому можна підвести Шевченка під рангу якогось Кольц... чи Стеньки Разіна...

Чому ці вірші виголошено в московській м... та й ще у неохайно-здеформованому переклад... Бо саме в цій мові вогненні слова Шевч... найлекше можуть згубити силу свого внутр... нього напруження, виразно національну с... душу.

Марні зусилля — кінчить газета свою ... татку.

Зі згаданого числа довідуємось ще про ... нування „Просвіти" в Ціндао і про оперету „Н... талка Полтавка", яку ставить „Український Д... матичний Гурток" з п. Мариною Коботовою, ... недавно приїхала з Теньціну, в ролі Наталки.

ШАНУЮТЬ ДІЯЧІВ.

У фоє У. Нац. Дому в Харбіні вивісил... стіні гарний портрет старого і заслуженого ... країнського діяча на Дал. Сході, **В. С. Опад...** „М. Вістник" пише з цього приводу, що доб... булоб постаратися про те, щоби на стінах У. ... Дому зявились портрети інших ще заслуже... діячів, як: О. Я. Ступака, голови У. Учит. Спі... що в Микольськ-Усс. скликала в 1917. р. І. Да... Сх. Український Зїзд, дальше **П. Пештича** і ... дактора першого українського часопису на З... Україні п. н. „Українець на Зел. Клині" **Дмит... Боровика.**

МАПА ЗЕЛЕНОЇ УКРАЇНИ.

В найближчих днях має в Харбіні вийти ... друку нова мапа Зеленої України, що зладж... за науковими зразками і має показати склад ... селення цього району. Це є етнографічна ма... сучасности з зазначеням усіх моторово-трактор... них стацій та лісопромхозів, якими комуністич... влада тримає в руках селянське населення ... ним кермує в цілях експльоатації. **Н—ич.**

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграні: 100.000 на ч. 174201; 75.000 зол. на ч. 151025; 15.000 на ч. 168409; 10.000 зол. на ч. 12775, 37948 136828; 5.000 на чч.: 136685, 181716; 2.000 зол. на чч.: 3766, 4957, 106732, 107020, 163186, 178726 1.000 зол. на чч.: 48720, 56159, 79458, 139681, 148722, 167097; 500 зол. на чч.: 17302, 68040, 75587, 87033, 103739, 108409 ,124068, 127202, 151152, 157381, 159738, 167957.

— **Обнижка цін хліба, муки і круп у Львові.** В четвер вечором комісія для досліду цін устійнила на засіданні в магістраті під проводом віцепрезидента д-ра Веринського і представників влади, господарських кол, млинарів, пекарів та консументів такі ціни: 65% житна мука в гуртівній продажі (100 кг.) 33.50 зол., у роздрібній (1 кг.) 38 сот; 55—65% житна мука в гуртівній продажі (100 кг.) 23.50 зол., у роздрібній (1 кг.) 27 сот.; 65% житній хліб (1 кг.) 33 сот., житній чорний хліб (1 кг.) 26 сот.; логаза в гуртовій продажі (100 кг.) 33 зол., в роздрібній (1 кг.) 36 сот., перлові крупи 100 кг. 43 зол., 1 кг. 49 сот., пшеничний грисік 100 кг. 45 зол., 1 кг. 52 сот. Обнижені ціни обовязують від суботи 17. квітня ц. р. Купці, які будуть брати вищі ціни в гуртовій або роздрібній торговлі від устійнених цін підлягатимуть високим грошевим карам.

— **Дальші арештування в Журавні.** У звязку з недавніми подіями підчас ярмарку в Журавні, арештували дальших сім осіб з Іваном Дорошом з Лискова. Їх відвезли до вязниці окр. суду в Стрию.

— **Пятнистий тиф у Рудеччині.** На передмісті Комарна т. зв. Липю ствердили вчора 6 випадків пятнистого тифу. Хорих відставили до загального шпиталю у Львові на відділ заразливих недуг.

— **На спілку виконали самовбивство.** Оноді виконали спільне самовбивство Дзєдзінський Фльоріян літ 30 і Фафула Юліян з Сусідович пов. Самбір. Оба самовбивники положилися на рейках залізничої лінії Самбір-Хирів на 12.5 км. і в тому теж місці особовий поїзд, який їхав до Самбора, обтяв обом голови. Оба самовбивники виказували вже від довшого часу нехіть до життя.

— **Сама себе закопала в могилі.** Цвинтарний сторож у Станиславові знайшов підчас щоденного обходу цвинтаря тіло молодої жінки, напів засипане в могилі. Жінка давала ще слабі ознаки життя. Сторож заалярмував негайно поготівля і поліцію. Негайна лікарська поміч не помогла і жінка не відзискавши памяти вмерла. Слідство виказало, що була це 35 літня Марія Порановська, яка напилась отрути в самовбивчім замірі. Відтак сама увійшовши до могили, почала загребувати себе руками. Причиною самогубства була імовірно нещаслива любов.

— **Львівська хроніка.** Поліція перевела вч... облаву в цілому місті й арештувала 37 осіб. — В поліційних арештах замкнули А. Городиньсь... го і Л. Франка, яких арештували на вул. Костю... ка, з приладами до вломү. — На вул. Личаків... ській зударилось вантажне авто і автобус ... Винник. В автобусі ушкоджені двері і каросері... — М. Свобода (Кордецького 24 а) повідоми... поліцію, що ще 12. ц. м. вийшов з його дому 15... літній сестрінок В. Ковальський і досі не вер... нувся.

— **Душили та стріляли свиню.** Чотири злод... вломилися до хліва Гринька Книша в Порічі б... ля Городка. Свиню взялися душити шнуром, ... коли шнур увірвався, один зі злодіїв вистріл... свині в голову. На гук вистрілу вибіг Книш, тод... злодії втекли. Як підозрілих поліція придержал... Соловія Василя й Очеркевича Івана з Любіня Ве... ликого. Інших злодіїв поліція шукає.

— **Стара граната забила двох хлопців.** Кільк... малолітніх пастухів знайшло в лісі, недалеко па... совиська в Тростянці пов. Бережани старе гар... матнє стрільно з часів світової війни. Пастух Бабій Ілярій (12 літ) заніс гранату на пасовиськ... й кинув її на землю. Граната експльодувала і вбила на місці Бабія й Суса Василя (14 літ). Крім цього вибух ранив ще двох інших хлопців, а саме Михайла Антоса і Володимира Юрцішина. Ранених відвезли до бережанської лічниці.

— **Краєва хроніка.** В Синевідську Нижнім арештували Анну Цеяко під замітом убивства своєї дитини. — Іван Безкоровайний зі Сеньком Потіцького пострілив себе з кріса. Жертву власної необережности відвезли до лічниці в Бережанах, де він умер. — Злодій Володимир Олексин зі Стрілиськ Нових вломився до крамниці М. Ґотесмана в Бібрці. Наслідком власної необережности впав із вікна на залізні штаби уложені під простим кутом і пробив собі шлунок. У безнадійнім стані відвезли його до шпиталю в Бібрці.

— **Автомобілева катастрофа к. Торуня.** На дорозі між Новим і Гнівом скоїлась оноді жахлива автомобілева катастрофа. Автом їхав із Торуня до Данціґу управитель торунського парового млина Ворох із жінкою, сестрою та 4-місячною дитиною. Авто наїхало на дерево і розбилось на дрібні кусні. Обі жінки й дитина згинули на місці. Сам Ворох, який провадив авто вийшов ціло з малими ранами. Його відвезли до лічниці.

— **Примусові подружжя.** Надпрезидент штетінської округи видав обіжник, у якому наказує всім урядовцям і контрактовим службовикам заключити в найкоротшому часі подружжя. Обіжник заповідає, що урядовці, які будуть мати скінчених 25 літ і відповідні платні, а не одружаться, будуть виключені від дальших авансів. Упертих парубків звільнять від 1. листопада зовсім зі служби.

— **19 міліонів людей виемігрувало з Европи.** Колюмбійський університет у Зл. Державах опублікував статистику еміграції з Европи за останні пядесять літ. За той час покинуло Европу 19,300.000 мандрівників, 16,700.000 або 86,7 відсотків осіло в півд. і півн. Америці. Одні Зл. Держави прийняли 9,300.000 — головно з північної Европи. З Еспанії, Португалії та Італії поселилося 5,700.000 в півд. Америці, а 2,600.000 в інших частинах світу.

— **Короначійні приписи.** Англійський король і королева приготовляються теж неменше пильно від своїх підданих до короначійних парад. На віндсорський замок доручили їм дві брошури, в яких подані докладні приписи, де король і королева мають стояти, сидіти, як рухатися і взагалі як поводитись підчас короначійної паради. Король і королева вивчуються тих всіх приписів на память.

— **Залюбилася в Мусолінім — чергова сензація Парижа.** Перед трьома тижнями париська журналістка Магдалина де ля Фонтен виконала атентат на французького амбасадора в Римі, стріляючи до нього тричі з револьверу. Рани не були грізні, всеж таки амбасадор не явився на розправі, яка саме відбувалася в Парижі проти цієї журналістки. Процес відложили, бо суд станув на становищі, що мусить відбутись конфронтація між підсудною та амбасадором. Деякі зізнання підсудної були такі сензаційні, що суд не міг просто дати віри. Магдалина де ля Фонтен зізнала, що хотіла застрілити амбасадора тому, що він інтригував між нею та її коханим. Причина напозір зовсім буденна, але сензаційність закоханої журналістки криється в цьому, що вибранцем її серця є... Беніто Мусоліні, в якому закохалась вона від першого погляду. Як журналістка стрічалася Магдалина де ля Фонтен із Мусолінієм кілька разів. Зустрічі були для неї найбільшим щастям. Одначе через інтриги амбасадора Мусоліні перестав бачитись з Магдалиною, яка рішилась покінчити самогубством і зажила кілька пастильок вероналю. Ввесь час підчас її побуту в шпиталі навідувався в імени Мусолінія щоденно його секретар. Але по вилікуванні дістала журналістка наказ покинути Італію. До цього рішення причинився без сумніву французький амбасадор. Тоді закохана журналістка купила револьвер і виконала атентат на здогадного спричинника свого нещастя. Цілий процес викликав величезне зацікавлення і тепер цілий Париж жде нетерпеливо на відновлення процесу, який імовірно принесе чимало сензаційних подробиць.

— **Ріжні вістки.** В Японії заборонили в дні 1. травня ц. р. всі урочистости і робітничі демонстрації. — У Німеччині велике обурення викликала протигітлерівська фільма, що її висвітлювали в Ню Йорку. — До Тільбері (Англія) прийшло 2 совітські кораблі з транспортом 32 скринь золота для Америки. Досі вивезли вже 120 скринь золота.

— **Премієві книжечки ПКО.** Дня 15. квітня ц. р. відбулося в централі ПКО у Варшаві 44-те з ряду льосування книжечок на преміовані щадничі вкладки І-ої серії. По 1.000 зол. одержать власники книжечок: 7.355, 7.737, 21.939, 26.581, 28.315, 29.275, 29.931, 30.212, 31.190, 35.790, 39.249, 41.607, 46.640 Преміовані книжечки І-ої серії вильосовані 15. 1. ц. р. а не зреалізовані: чч.: 30.599, 46.190.

З театру.

Великий Театр: „Весела Хвиля".

Артисти львівської радіової „Веселої Хвилі" дали добродійний вечір у Великому Театрі, користаючи із частинного безділя перед мікрофоном, де як відомо дістали дисциплінарку за нельояльні дотепи. Вечір складався з кількох пунктів поза виконавцями „Веселої Хвилі", як і личить вечорам „на добродійну ціль"; нагадував ними провінціяльну аматорську виставу. Справжній веселий настрій на салі запанував щойно при виступах творців відомих типів „Веселої Хвилі" — Фляйшера, Стронція, Щепка та Тонця, „Апріковенкранца", Вещака та В. Маєвської. Були це монольоги, діяльоги та скетчі повні безжурного гумору та легкої іронії.

‡ Посмертні згадки.

Д-р Остап Прийма.

На іншому місці коротка жалібна звістка від родини повідомляє про смерть відомого у Львові й цілому краю лікаря-громадянина д-ра Остапа Прийми.

Покійний походив з Яворівщини. Університетські студії скінчив частинно у Львові, частинно у Відні, де розпочав теж свою лікарську практику. За українських часів як сотник УГА брав живу участь в організації санітарної служби при УГА, зокрема в організації українського центрального шпиталю у Станиславові, в якому був комендантом. Потім займав визначне становище у Санітарному Рефераті Державного Секретаріяту військових справ. Після визвольної війни відчинив приватну лікарську практику у Глинянах, потім у Винниках і Перемишлі. З Перемишля перенісся кілька літ тому до Львова, де швидко здобув собі широку клієнтелю, зокрема серед не-українців, та загальні симпатії громадянства.

Д-р О. Прийма визначався спокійною, мягкою вдачею і як лікар умів зєднати собі симпатію серед пацієнтів незвичайною ніжною поведінкою. Він цікавився новими методами лікування і щоб засвоїти собі їх, виїздив кілька разів останніми роками за кордон. Це був один з тих лікарів, що серед чужинців залишав якнайкраще вражіння про наш лікарський стан і міг розбуджувати довіря до високого рівня медицини серед наших земляків. Як громадянин мав О. Прийма повне зрозуміння для потреб національних та культурних і радо брав участь в усяких наших установах. Серед усіх, що знали його особисто, залишив він щирий жаль як людина великих товариських прикмет.

Відійшов д-р Остап Прийма передчасно, ледви у 51 році життя. Залишив дружину — відому українську артистку-співачку та двоє малолітніх дітей. І залишив за собою загальний жаль цілого громадянства та щирі співчуття для Його Дружини і Родини.

Земля Йому пером!

О. ПАВЛО МИХАЙЛО ДЕМЧУК.

В монастирі оо. Василіян у Крехові помер 1. квітня ц. р. **о. Павло Михайло Демчук**, ЧСВВ у 64-ому році життя, по короткій, але важкій недузі. О. П. Демчук походив зі села Станин пов. Камінка Струмилова. Ходив до академічної гімназії у Львові, фільософічні та богословські студії зі ступнем докторату з богословських наук осягнув у Римі як вихованок української папської семинарії. До монастиря оо. Василіян вступив у 1898 р. і після зложення обітів працював спершу як парох у Жовкві. По році став секретарем Галицької Провінції Чина і кількома наворотами їздив до Риму, де був духовником української папської колегії та прокуратором Чину. Від вересня 1911 р. аж до вибуху світової війни був секретарем і капеляном Митропол. Шептицького. Підчас світової війни віднайшов у листопаді 1915 р. мощі св. Йосафата у Білій на Підляші і в липні 1916 р. перевіз їх до Відня. По війні викладав латинську і грецьку мову в Крехові, Лаврові, Бучачі та був лектором пасторального богословія у Кристинополі. — Величаві похорони Покійного відбулися 3. ц. м. у Крехові при участи оо. Василіян з поблизьких монастирів, священників і вірних з дооколичніх сіл. В. Й. П.!

З кіна.

Кіно „Паляс": „Не вір мужчині".

Сатира на американських репортерів. Двох із них, хоч і приятелі, має одного дня написати звіт із двох подій щоденної хроніки: про шлюб молодої нюйорської міліонерки з якимсь невідомим росіянином і про лет якогось німецького чудака. Приобіцявши собі, що вони поділяться сензаційними звістками — вирішили жеребком, хто куди їде і... поїхали. Але один одному не довіряє. Хитріший не має наміру ділитися із своїм товаришем своєю сензацією, яку сам мимохіть спричиняє своєю нахабною поведінкою. Молода гарна міліонерка перед самим шлюбом утікає з репортером, не знаючи хто він; репортер користується готовим літаком славного подорожника, не знаючи, що він військовий шпигун. Перед вашими очима розгортається криміналістично-еротична гумореска, в якій беруть участь, на жаль, за добрі артисти Клерк Гейбл, Джан Крофорд і Франшо Тон. Веселий сміх викликує тип старого сторожа історичного замку у Фонтенеблью.

До фільми додана прегарна рисункова кольорова гумореска „Божевільний цирк".

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

НАЗУСТРІЧ, ч. 8 з 15. IV. Зміст: Антін Корш: Природне мистецтво. — Денис Лукіянович: Шевченків Семен Палій. — „Ноктюрн" і „Вечерниці" на сцені м'ського театру у Львові. — Юрій Смолич: Світ обступає нас. — В. Сімович: Лисенків „Ноктюрн" у Празі. — Карло Шимановський. — Роман Ромен: Над Евфратом. — Дитячий театр. — Горобці на дротах. — Летіло 40 сорок. — Роман Турин: Про фільмовий додаток. — Край: Короткометражовик — школа фільмарів.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ч. 4 (48) за квітень 1937. Ціна 20 сот.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького

САМБІР:
17. IV. Муравлі.
18. IV. Земля (Стефаник. академія).

СТ. САМБІР:
19. IV. Т. Шевченко.
20. IV. Муравлі.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича

ГОРОДЕНКА:
17. IV. Шарка (вдруге).
18. IV. Чорногора в огні (Довбуш).

Великий Театр:

Субота, 17. IV. год. 7.30 веч. Премієра „Професія пані Варрен" Берн. Шова.

Неділя, 18. IV. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Мадам Сан Жен". Год. 8. веч. опера „Ловці перел".

Понеділок 19. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Варрен".

Вівторок 20. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Варрен". Вистава закуплена Купони „Або" неважні.

Середа, 21. IV. год. 8. веч. опера „Травіята".

КІНА.

АПОЛЬО: „Дипльоматична жінка".
АТЛЯНТИК: „Кров на морі" з Мон жухіном і Гарі Бавром.
ВАНДА: „Ядая", „Тореадор і жінки".
ГРАЖИНА: „Два дні в раю".
ЕВРОПА: „Три сестри Певні".
КАСІНО: „Камелієва жінка" з Гретою Гарбо.
КОПЕРНИК: „Танцюючий пірат".
МАРУСЕНЬКА: „В. З. е. не прича лив".
МЕТРО: „Нана" з Анною Стен і „Єгипетські ночі" (Еді Кантор).
МІРАЖ: „Будеш усе моя" із Грейс Мур, „Запізнилися в Монте Карльо" з Ліліяною Гарвей.
МУЗА: „Сан Франціско".
ПАЛЯС: „Не вір мужчині" з Джоан Крофорд і Кларком Гейбл.
ПАН: „Пан із міліонами" з Гейрі Купером.
ПАКС: „Білий янгол" із Кей Френсіс і додатки.
РАЙ: „Мельодії з над Дунаю" комедія.
СВІТ: „Дерев'яні хрести", „Геройська бригада".
СТИЛЕВЕ: „Рік 2000" на основі Велса та ревія.
ТОН: „Королева джунглів".
УТІХА: „Малий бунтар" із Шерлею Темпль" і ревія „Лікарство на смуток".
ХИМЕРА: „Країна щастя", „Пять дівчаток із Канади".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Альпи“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 17. квітня 1937

Берлін (357) 18.15 Веселі мельодії, 19.00 Форт. соната д-моль Бетовена, 19.40 Вечірній гомін, 20.10, 21.00 Барвна китиця мельодій, **Білгород** (437) 18.30 Скрипка, **Будапешт** (550) 12.05 Солісти, 13.20 Сальон. квінтет, 17.20 Спів, 18.25, 19.00 Мадярські нар. пісні, циг. орх. 22.05 Сальон. музика, **Відень** (507) 12.00 Розр. музика, 18.30 Камер. музика, 19.30 Пісні й арії, Штоть: баритон. 20.00, 21.00 „Оне колан(а)“ лицур., хор, орх., сопр., тенор. **Гамбург** (332) 20.10, 21.00 „Кохана“ оп. Достала, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 20.10, 21.00 Весела програма, **Кошиц** (259) 12.30 18.00 Для Закарпаття, **Ляйпціґ** (382) 20.00, 21.00 „Електра“ оп. Р. Штравса, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 24.00 „Лєди“ оп. Дж. Муле. **Мінхен** (405) 12.00, 18.00 Розр. концерт, 19.40 Двожакові легенди, 21.10 Кабарет, 22.30 Танк. музика, сопран. **Прага** (470) 18.00 Форт. твори Кревина, 19.15 Розр. програма з участю Власти Буріяна, 22.35 Джез, **Радіо Парі** (1648) 12.15, 19.45 Спів. рестіталь. 15.00 „Два білети“ оп. Поссета, 16.30 Авд. для дітей, 17.00 Авд. для наймолодших, 17.30, 18.00, 19.00 Танк. музика, 20.15 Форт., 20.30, 21.00 22.00 Симф. концерт, **Рим** (421) 17.15, 19.20 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.15 Форт. дует.

Неділя, 18. квітня 1937.

Берлін (357) 12.00 Музика, 18.50 Веселі дуети на два форт., **Білгород** (437) 18.50, 19.00 Спів, **Братислава** (299) 10.20 „Іль Трамонто“ лір. поема Респіґі, 19.20 20.00 „Від казки до казки“ балет Недбала, **Брюсель франц.** (484) 20.00 „Тоска“ оп. Пучіні, фрагм. **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 17.00 Циг. музика, 18.30, 19.00 Сальон. музика, 19.30 20.00, 21.00 „Клавдія“ оп. Легара, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Симф. концерт, 15.40 Класична камер. музика, 17.40, 18.00 „Радійте життям“ розр. концерт, 20.05, 21.00 „Два дні щастя“ ком. Шентала, 22.30 Танк. музика, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.45 Фантазії на органах В.рліцера, 14.00 Авд. для дітей, 18.00, 19.00 Мельодія і ритм, орх. концерт, 20.00, 21.00 Музика, спів, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Анжоліна ін бока“ муз. ком. Вебера й Ван Паріса, **Мінхен** (405) 9.30 Поезії, музика, 12.00 Орх. концерт, 14.15 Для дітей, 15.05 Сучасні пісні, 16.00 Веселе полудне, 20.00, 21.00 Концерт нім. музики, **Прага** (470) 16.25 Орх. концерт, **17.50 18.00 „Тарас Бульба“ оп. Ріхтера на осн. Гоголя,** 20.45, 21.00 Кабарет у шестистінику, **Радіо Парі** (1648) 12.30 Розр. музика, 13.15 20.15 Спів, 17.00, 18.00 Концерт, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви, **Рим** (421) 17.00, 18.00 Симф. концерт присв. памяті Респіґі, 21.00 Орх. концерт, хор рим. базиліки.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Субота, 17. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на день, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Популярний орх. концерт, 12.40 Полуденний денник 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви (для старших дітей): „Союз 4-х духів“ Ад. Матуса, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика з гр. пл. Наша програма, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 „Лебедине озеро“, гр. пл. 15.50 Три знаки запиту, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Целлер: „Пташник із Тиролю“, гр. пл., 16.15 Мельодії Сушне орх., 17.00 Концерт солістів: **Люба Левицька спів; форт.,** 17.50 Огляд видань 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Оперова музика з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Хліборобство, 19.30 „Сальон Шуфлері“ оп. Офенбаха, 20.30 Літературні новинки 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., Чалзький баритон, 22.00 Виленська Залузля, 22.30 Мала орхестра; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 18. квітня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика із гр. пл., Справа управи цукрових буряків у Сх. Галичині, 8.42 Годард: Колисанка, гр. пл., 8.45 Програма на день, 8.50 Ранішній денник, коло год. 10.30—11.57 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розр. концерт; у перерві коло год. 13.00 Фільмовий огляд, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Орхестра мандоліністів, пісенькарі, 15.15 Для села: „Правду кажіть, Андрію“ діяльоґ про ліс, Оранка, Огляд ринків рільних продуктів, 16.10 Легка музика з гр. пл., 16.30 „Лайконик“ поет.-муз. сюїта, 17.00 Симф. концерт, орх., хор, 19.00 „Легенда Молодої Польщі Бжозовського“, 19.15 Вок.-муз. концерт, 19.45 Літер. хвилини: „Професор Цвік“, фрагм із „Перипетій ідеаліста“ Ж. Райса, 20.00 Продовження вок.-муз. концерту, 20.20, 20.21, 20.32 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Найдена мельодія“ гумореска, 21.20 Форт. рестіталь Бевереджа Вебстера, 22.00 Лісні відгомони, муз. авд., хор, Реслер-Стоковська сопран, рецитації, форт., капели, 22.30 Мала орхестра; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА

У неділю 18. квітня год. 8.03 „Рільнича газета“. Год. 8.25 — бесіда п. т. „Годівлею дробу піднесемо дохід з господарства“. Год. 15.15 — бесіда про лісове господарство. Год. 15.55 — „Огляд ринків рільних продуктів“.

У понеділок 19. квітня год. 18.50 — практична бесіда.

У вівторок 20. квітня год. 12.50 — „Рільнича скринька“.

У середу 21. квітня год. 18.50 бесіда.

У четвер 22. квітня год. 12.50 — бесіда на тему піднесення господарчого і культурного рівня села.

У пятницю 23. квітня год. 18.50 — бесіда про будову млинів.

У суботу 24. квітня год. 12.50 — „Рільнича скринька“.

СОЛІСТИ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

В минулому році Варшава захоплювалася незвичайно високою і культурною грою англійського піяніста Вебстера. Виступить він у радіо 18. квітня год. 21.20.

19. квітня год. 22.00 виступить як солістка симфонічного концерту латвійська співачка Марина Карклінс. У програмі пісні сучасних латвійських композиторів.

21. квітня год. 21.00 в Шопенівському концерті виступить один з видатніших італійських піяністів молодшої ґенерації Карльо Цеккі.

23. квітня год. 17.15 перед мікрофоном виступить піяністка М. Іонас і співак М. Яновський. У програмі: „Варіяції на угорську тему“ Брамса, „Ноктурн Форе і вокальні твори — пісні Маркса і Равеля.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89·08 88·65, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50, доляри канад. 5.28·00—5.25·50, Фльорени гол. 289·67—287·95, Франки фр. 23·61—23·47, Франки швайцарські 120·50—119·70, Фунти англ. 25·96—25·80, Гульдени данц. 100·20—99·80. Корони ч. 16·20—15·70. Кор. дан. 115·84—115·00, Кор. норв. 130·38—129·40, Корони шв. 133·85—132·85, Ліри італ. 24·50 — 23·50, Марки фінл. 11·47—11·00, Марки нім. 125·00—122·00, Шил. австр. 97·50—96·50. Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 100·00, Цукор 30·50, Вуголь 19·50, Ліпопол 13·50, 13·00, Островець 27·50, Стараховичі 32·00.

Тенденція дещо слабша.

Папери.

5 поз. інвест. I ем. 65·50, серія 85·00, 2. ем. 64·50, серія непот., 5 пр. поз. конв. 57·25, 6 дол. 55·00, купон 4·31, 4 проц. прем. дол. 44·75, 7 стабіл 365·00 без купону, 4 проц. поз. консолід. 55·25, 55·13, 53·75, 54·00, два ост. др.

Тенденція неодностайна.

Збіжжя.

Львів, 16. IV.

За 100 кг. льоко ваґон Львів:

Пшениця одн. червона	29·25—29·50
Пшениця збір. червона	28·50—28·75
Пшениця одн. біла	29·00—29·25
Пшениця зб. біла	28·25—28·50
Ячмінь одн.	23·50—23·75
Ячмінь на пиво	25·00—22·25
Ячмінь паст.	21·00—21·25
Овес шт. I. незадош.	21·75—22·00
Овес шт. I. А легко зад.	21·00—21·25
Овес шт. II. незадош.	21·00—21·25
Овес шт. II. А легко зад.	20·25—20·75
Мука пшен. ст. ґат. I вис.	46·00—46·50
„ „ ґат. I А	45·00—45·50
„ „ ґат. I Б	44·50—44·50
„ „ ґат. I Ц	43·00—43·50
„ „ ґат. I Д	42·00—42·50
„ „ ґат. II А	40·50—41·00
„ „ ґат. II Б	40·00—40·50
„ „ ґат. II Ц	39·25—39·75
„ „ ґат. II Д	38·00—38·50
„ „ ґат. II Е	36·00—36·50
„ „ ґат. II Ф	34·50—35·00
„ „ ґат. II Ґ	32·50—33·00
„ „ ґат. III А	24·75—25·25
„ „ ґат. III Б	23·25—23·75
Мука пшенична паст.	20·25—20·75
Мука пшенич. разова до 95%	32·50—33·00
Мука житна вис. 0—30%	38·25—39·75
Мука житна ґат. I. 0—50%	35·75—36·25
Мука житна ґат. II. 50-65%	24·25—24·75
Мука житна понад 65%	20·75—21·25
Висівки житні	13·00—13·25
Висівки пшен. грубі	13·50—13·75
Висівки пшен. середні	12·50—13·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 16. квітня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . 5.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув. 3.00 „
молоко від 11. I. ц. р. . . 0.16—0.17 „
копа яєць . . . . . 2.50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 16. IV. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті 1.40 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без напинку на ногах від 1.80 кг. вгору 1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Філії Українського Т-ва охорони дітей і опіки над молодю у Львові, відбудуться в середу 12. травня 1937 в год. 17 в льокалі „Української Бесіди“, вул. Руговського 22. I. п., із звичайним денним порядком. — За Видїл: М. Перфецька, голова, Мудрихова, секретарка. 672

Черговий зїзд українських музейників, получений із зїздом дослідників перемиської землі, відбудеться у Перемишлі в днях 16. і 17. травня 1937 р. Участь у зїзді зголошувати у секретаря „Стривігора“ Івана Заяця, Перемишль, Владичє 20. II 671

КУПНО - ПРОДАЖА

НОВА КАМЕНИЦЯ Станиславів готівкою 18.000 банк 17.000 „Трансакція“ — Львів. Длуґоша 1.

ДІМ, шість кімнат, стайня, 3 морги городу. 20 хвилин від трамваю 20.000 — „Трансакція“, Львів, Длуґоша 1.

МУРОВАНИЙ ДІМ, пять кімнат, два морги городу. Винники ад Львів 10.000 „Трансакція“, Львів, Длуґоша 1. 657а 1-2

ОБУВУ на свята найдешевше поручає фірма „КРАХА“ Я. Штрассер, Галицька 15 (в подвірю). **ДЕШЕВО БО В ПОДВІРЮ.** 662 2—10

ФОРТЕПІЯН першорядний „Вірта“ продам на догідних умовинах. Райковський, Фрідріхів 10. 679 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДРУЖИНА священика, у старших роках шукає вдови по священику в середніх літах або сироти, що занялась би господарством. Зголошення в Адміністрації „Діла“ під знаком „Господиня“. 645 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ адвокатський (2 і пів року практики) шукає місця в адвоката. Зголош.: Адв. Жизневський, Львів, — Сикстуська 38. 670 1—1

РІЖНІ

ВІЗКИ ДИТЯЧІ від 15.— зол. поручає та направляє робітня візків — Пісна Миколаївна. 511 4—1

ГОДИННИКИ Омеґа та інші у великім виборі у фірмі **Розважевський,** Академічна 2 (Готель Жоржа). 580 4—8

ФІРАНКИ, КАПИ, найдешевша вибір Ванк, пл. Марійська 6 508 7—1

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняє на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. 64

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби і комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 637 1—

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські. **Коперника 26,** подвіря. 639 1—

АПТИКАР-українець шукає купна малої аптики, аренди або управи. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Аптикар“. 663 1—

БРИЛЯНТИ, діяменти, срібло, золоті зуби, купує, платить найбільше Влодзімир Шайноха один. Прецизійна дешева направа годинників і біжутерії. 4/2 5—11

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Повітовий Союз Українських Кооператив в Золочеві розписує отсим **конкурс на посаду директора-організатора.** Подання слід надсилати найдалі до кінця квітня ц. р. До подання треба додати життєпис та документи про теоретичну і практичну підготову. Платня згідно з умовою.

Дирекція ПСК.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.